

ETELÄ-SAVON
MAAKUNTALIITTO

Etelä-Savon maakuntaliitto TILINPÄÄTÖS 2017

Etelä-Savon maakuntaliiton julkaisu 152:2018

Julkaisutiedot

Julkaisija:

Etelä-Savon maakuntaliitto
Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli
puhelin 015 321 130
email kirjaamo@esavo.fi
faksi 015 321 1359

Kotisivu:

www.esavo.fi

Julkaisu:

Etelä-Savon maakuntaliitto
TILINPÄÄTÖS 2017
Julkaisusarjan numero 152:2018
ISBN 978-952-5932-48-5 (verkkojulkaisu)
ISSN 1455-2930

Mikkeli 2018

SISÄLLYSLUETTELO

	sivu
OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
MAAKUNTAJOHTAJAN KATSAUS	1
Maakunta- ja sote-uudistus ja vahvistuva talous vuoden 2017 keskiössä	1
ETELÄ-SAVON KEHITYSKUVA	4
MAAKUNTALIITON HALLINTO JA TALOUS	6
Luottamushenkilöhallinnon muutokset	6
Tilivelvolliset	7
Yhteistoiminta	7
Maakuntaliiton talous	7
MAAKUNTALIITON VIRASTON STRATEGIA, ORGANISOITUMINEN JA HENKILÖSTÖ	9
SELONTEKO MAAKUNTALIITON SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	10
OHJE SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN TOTEUTTAMISEEN	10
TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN, VAROJEN KÄYTÖN VALVONTA, TULOSELLISUUDEN ARVIOINTI JA LUOTETTAVUUS	11
JOHTAMINEN JA HYVÄ HALLINTOTAPA	11
OMAISUUDEN HANKINNAN, LUOVUTUKSEN JA HOIDON VALVONTA	11
SOPMUSTOIMINTA	12
RISKIEN HALLINNAN JÄRJESTÄMINEN	12
TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOTUS	13
TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	13
TOIMINNAN RAHOITUS	15
RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	16
MAAKUNTALIITON KOKONAISTULOT JA -MENOT	17
TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	17
MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN	18
KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN	18
TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	19
TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	20
MAAKUNTAUUDISTUKSEN VALMISTELU	20
ALUEKEHITYS JA ALUEIDEN KÄYTTÖ - UUDEN MAAKUNTASTRATEGIAN TOIMEENPANO KÄYNTIIN	21
Aluekehityksen ja aluesuunnittelun keskeiset prosessit vuonna 2017	22
Maakuntastrategian keskeisten sisältöpainotusten edistäminen	27
TAVOITTEITA EDISTETTIIN YHTEISKUNTASUHTEILLA JA VIESTINNÄLLÄ	30
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	
LIITTEET	
Liite 1	Maakuntaliiton toimielinten kokoonpanot
Liite 2	Maakuntaliiton edustajat eri toimielimissä
Liite 3	Maakuntahallituksen asettamat työryhmät
Liite 4	Etelä-Savon maakuntauudistuksen esivalmisteluorganisaatio
Liite 5	Maakuntaliiton henkilökunta 1.1.-31.12.2017

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Maakuntajohtajan katsaus

Maakunta- ja sote-uudistus ja vahvistuva talous vuoden 2017 keskiössä

Etelä-Savon maakuntaliiton vuoden 2017 toiminnassa nousi keskeiseen asemaan maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelun eteneminen. Maakunnan edunvalvonnassa esille nousi erityisesti kysymys EU:n koheesiopolitiikan tulevaisuudesta ja uudistusten vaikutuksista Etelä-Savoon. Vuotta 2017 värittivät Etelä-Savossa Suomi 100 juhlavuosi ja Mikkelisä järjestetyt valtakunnalliset asuntomessut. Toimintaympäristön keskeisin muutos oli Etelä-Savon maakunnan talouden kääntyminen muun maan tavoin ripeään kasvuun useiden huonojen vuosien jälkeen.

Maakunta- ja sote-uudistuksessa pitkä askel eteenpäin

Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus etenivät viime vuoden aikana vauhdilla. Hallituksen esitys maakuntalaiksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi annettiin maaliskuussa ja lakiesitys sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapaudesta annettiin toukokuussa. Uudistuksen aiempaan aikatauluun tuli vuoden lisäaika, kun valinnanvapauslakia jouduttiin muuttamaan perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta.

Maakuntauudistuksen vuonna 2016 käynnistynyt esivalmistelu jatkui vuoden 2017 aikana. Keväällä 2017 sovittiin maakuntaliiton johtamissa neuvotteluissa voimaantulon aikataulun tarkoituksena väliaikaisen toimielimen kokoonpanosta. Toimielimessä ovat mukana Etelä-Savon maakuntaliiton ohella Etelä- ja Itä-Savon sairaanhoitopiirit, ELY-keskus, TE-toimisto, Pelastuslaitos, Vaalijalan kuntayhtymä ja maakunnan kuntien edustajat. Maakuntahallitus vahvisti sopimuksen 24.4.2017. Lain voimaantulon lykkääntymisen vuoksi väliaikaiseen toimielimeen valitut henkilöt toimivat esivalmistelun laajennettuna johtoryhmänä. Maakuntahallitus nimesi esivalmistelun tueksi myös maakuntavaltuustossa edustettuina olevien puolueiden esityksistä nimetyn poliittisen neuvottelukunnan.

Vuoden aikana valtiovarainministeriö myönsi rahoitusta esivalmisteluun. Uudistuksen esivalmistelu kanavoitiin maakuntaliiton kautta. Rahoituksen varmistuminen mahdollisti tarvittavan asiantuntemuksen hankkimisen ja vuoden aikana voitiin esivalmisteluun rekrytoida lisää henkilöitä. ICT:n osalta käynnistyi erillinen esivalmistelu. Viime vuoden aikana tapahtui valmistelussa selkeä painopisteen muutos, kun uudistusta koskevan lainsäädännön sisältö alkoi olla pääosin tiedossa. Päärooliin on tullut uudistuksen toimeenpano. Koko maakunnan kattava yhteistyö syventyi vuoden aikana.

Maakunta- ja sote-uudistuksen esivalmistelun oli tarkoitus päättyä 30.6.2017. Tämän mukaisesti valmistui kesäkuussa Etelä-Savon maakunnan esivalmistelun väliraportti. Hallituksen päätettyä 5.7.2017 vuoden lisäajasta, jatkettiin syksyllä 2017 väliraportin pohjalta esivalmistelua. Uuden maakunnan strategiatyö käynnistyi joulukuussa 2017.

Esivalmisteluun osallistui lähes 500 asiantuntijaa. Innostus uudistuksen onnistumiseen toteutukseen on näkynyt valmistelussa. Epävarmuus aikataulusta ja sisällöstä vaikeutti luonnollisesti valmistelua, mutta avoimuudella ja nopealla viestinnällä pyrittiin hälventämään uudistuksessa mukana olevien organisaatioiden henkilöstön ymmärrettävää epätietoisuutta. Lisäksi järjestettiin myös internetin välityksellä toteutettuja

yhteisiä informaatiotilaisuuksia. Uudistuksen omilla nettisivuilla annettiin valmistelun etenemisestä kaikki keskeinen informaatio. Maakunnassa järjestettiin lukuisia tilaisuuksia asian tiimoilta, joissa kuultiin sidosryhmiä.

Myönteistä virettä maakunnan taloudessa

Talous kääntyi Etelä-Savossa selkeään kasvuun viime vuoden aikana. Työttömyysaste laski maakunnassa kaikilla toimialoilla ja kaikissa ikäryhmissä. Nuorten alle 25-vuotiaiden työttömyys oli alhaisimmillaan sitten vuoden 2008. Talouden nopea kasvu johti joidenkin yritysten kohdalla pulaan osaavista työntekijöistä.

Eteläsavolaisten teollisuusyritysten vienti kehittyi edelleen muuta maata paremmin. Metsällä oli edelleen keskeinen rooli maakunnan taloudessa. Metsäteollisuuden kehitys jatkui myönteisenä. Matkailijoiden määrä kasvoi erityisesti kotimaisten matkailijoiden määrän kasvaessa.

Maakuntaohjelma vuosille 2018–2021

Maakuntavaltuusto hyväksyi syyskauden päätteeksi Etelä-Savon uuden maakuntaohjelman, jota valmisteltiin vuoden mittaan toimijoiden kanssa tiiviissä yhteistyössä. Ohjelma nojaa Etelä-Savon strategisiin kärkiin – metsä, ruoka, vesi – ja suuntaa maakunnan kehittämispänsä ihmisten ja ympäristön hyvinvointiin, elinkeinoelämän kasvuun ja kansainvälistymiseen, Saimaan matkailuun, kestävään biotalouteen sekä älykkääseen erikoistumiseen ja innovaatioihin.

Strategiansa mukaisesti Etelä-Savo on vuonna 2030 vetovoimainen elinkeinoelämän, asumisen ja vapaa-ajan maakunta. Maakuntaohjelma 2018–2021 on maakuntastrategian toimenpanon keskeinen työkalu. Siinä sovitaan strategian linjausten toteuttamiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja työnjaosta.

Nelivuotinen maakuntaohjelma määrittelee ensimmäiset askeleet kohti pitemmän aikavälin tavoitteita. Maakuntaohjelma on pohjana Euroopan unionin toimenpideohjelmien ja kansallisen aluekehittämisen erityisohjelmien toteuttamiselle maakunnassa. Uusi maakuntaohjelma on valmisteltu rinnan maakuntaudistuksen kanssa. Uudella maakuntaohjelmalla on keskeinen rooli uuden maakunnan kehittämisessä ja se ulottuu uuden Etelä-Savon maakunnan ensimmäisiin toimintavuosiin ja toimii pohjana myös uuden maakuntastrategian elinvoimaosiolle.

Suomi-100 ja asuntomessut näkyivät maakunnassa

Suomen 100-vuotiaasta itsenäisyyttä juhlittiin läpi vuoden Etelä-Savossa, kaikkialla Suomessa ja myös maailmalla. Suomi 100 -juhlavuosi jäi historiaan Suomen kaikkien aikojen laajimpana ja monimuotoisimpana juhlavuotena, joka rakennettiin yhdessä. Juhlavuoden kunniaksi Etelä-Savossa ideoidut tapahtumat ja muut hankkeet olivat hyvin monipuolisia. Mukana olivat sekä suuret että pienemmätkin toimijat. Maakuntastrategian kärjet näkyivät hyvin juhlavuoden ohjelmasisällöissä.

Etelä-Savon maakuntaliito tuki 90 000 eurolla eteläsavolaisia juhlavuoden hankkeita. Etelä-Savossa nähtiin erityisesti taiteen ja kulttuurin tarjontaa mm. konsertteja, teatteria ja tanssiesityksiä, näyttelyitä, valotaidetta sekä käsitöitä.

Mikkelissä järjestettiin valtakunnalliset asuntomessut upeassa ympäristössä Saimaan rannalla. Asuntomessujen kävijämäärä oli lähes 135 000. Asuntomessut olivat merkittävä tapahtuma sekä Mikkelille että koko maakunnalle. Monipuolisen asuntotarjonnan ohella di-

gitaalisuus oli asuntomessuilla keskeisessä roolissa. Erilaisten kehittyneiden asumiseen liittyvien digi-palveluiden ohella asuntomessujen kohteisiin saattoi tutustua vielä jälkikäteenkin digitaalisesti.

Geopark-statusta haetaan Saimaalle

Suomi jätti YK:n kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö Unescolle hakemuksen Geoparkin (geopuiston) perustamisesta Saimaalle, Etelä-Savon ja Etelä-Karjalan maakuntiin. Tavoitteena on tuoda esille alueen ainutlaatuiset geologiset arvot ja synnyttää uusia mahdollisuuksia esimerkiksi luontomatkailuun.

Työtä Geopark-statusuuden saamiseksi on tehty maakunnassa vuosien ajan. Geoparkit eivät ole suojelualueita, mutta niiltä edellytetään maailmanlaajuisesti erityisiä geologisia arvoja, niiden säilyttämistä ja niihin perustuvan luontomatkailun edistämistä. Saimaan ainutlaatuisista geologiaa ja jääkaudesta syntyhistoriaa halutaan hyödyntää kestävän matkailun ja siihen liittyvän yritystoiminnan kehittämisessä.

Itä- ja Pohjois-Suomen yhteistyö

Etelä-Savo toimi Itä-Suomi -yhteistyön puheenjohtajamaakuntana vuonna 2017. Itä-Suomi yhteistyössä nousivat esille erityisesti yhteiset näkemykset EU:n koheesiopolitiikasta, vaikuttaminen EU-tasolla sekä liikenteeseen liittyvän yhteistyön tiivistäminen. Etelä-Savon maakunta järjesti elo-syyskuun vaihteessa Mikkelissä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien yhteisen huippukokouksen. Itä-Suomen neuvottelukunta otti joulukuussa kokouksessaan kantaa vahvan EU:n aluepolitiikan puolesta. Neuvottelukunta tuki Suomen tavoitetta Itä- ja Pohjois-Suomen harvan asutuksen erityisaseman turvaamisesta sekä Itämeren, arktisuuden ja Venäjän raja-alueen huomioimisesta rahoituksessa.

Etelä-Savo vahvan aluepolitiikan kannalla

Etelä-Savon tavoitteena on vahva EU:n aluepolitiikka. Maakunta korostaa, että Suomen on asetettava neuvottelutavoitteensa siten, että Suomessa maakuntien rakennerrahastosaanto ei ainakaan alene nykyisestä. Alue- ja rakennepolitiikka on EU:n keskeinen taloudellisen kasvun instrumentti. Etelä-Savo nojautui sekä EU-komission linjauksiin että OECD Euroopan pohjoisten alueiden kehityspotentiaalia koskevaan tutkimukseen, jotka korostavat EU:n koheesiorahoituksen vahvempaa kytkemistä aluelähtöiseen kehittämiseen. Näin rahoituksen vaikuttavuus paranee. Kotimaassa maakunnat ovat pyrkineet rohkaisemaan Suomen hallitusta kunnianhimoisempiin EU-aluepolitiikkatavoitteisiin, ja EU-tasolla on perusteltu pohjoisten alueiden luonnonvarojen ja luontoarvojen kestävän hyödyntämisen merkitystä koko Euroopan kilpailukykyyn vahvistamisessa.

Maakuntaudistuksen myötä Suomella on entistä paremmat mahdollisuudet aluelähtöiseen ja vaikuttavaan alue- ja rakennepolitiikkaan. Etelä-Savon maakuntaliitto korosti, että maakuntaudistus mahdollistaa alueilla EU-politiikan integroidun toimeenpanon.

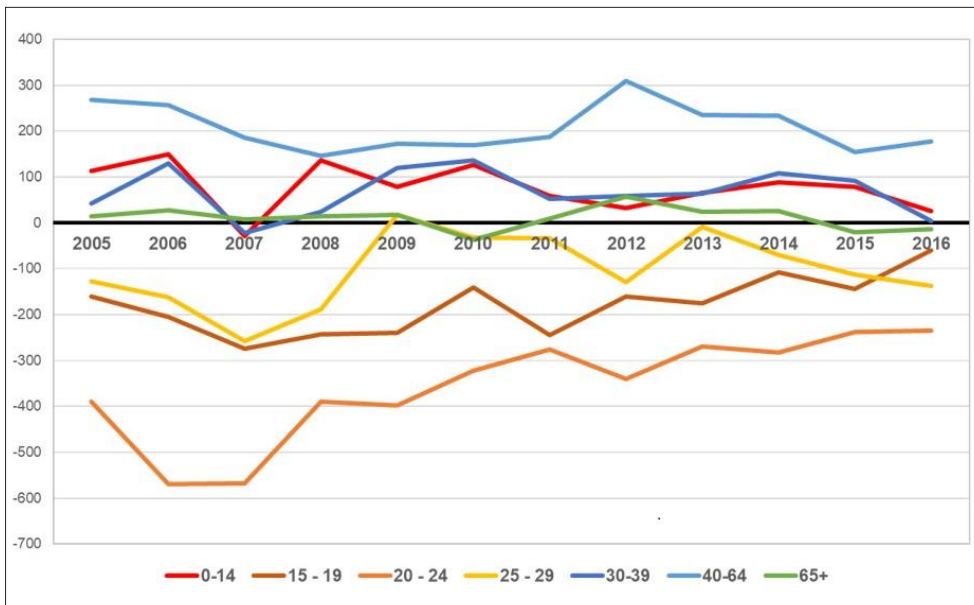
Mikkelissä 2.2.2018

*Pentti Mäkinen
maakuntajohtaja*

Etelä-Savon kehityskuva

Muuttotietoja vuoden 2017 osalta ei ole vielä saatavilla. Kokonaisnettomuutto Etelä-Savossa oli vuonna 2016 tappiollinen 240 henkilöä. Suurimmat muuttotappiot maakunta kärsii 20–24 vuotiaiden nuorten ikäryhmässä. Muuttovoittoa saadaan yli 30-vuotiaista työikäisistä ja alle 15-vuotiaista lapsista. Maakunnan muuttotappio on muutamien viime vuosien aikana pienentynyt erityisesti ulkomailta muuton ansiosta. Vuonna 2016 maakuntaan muutti ennätyselliset 615 maahanmuuttajaa.

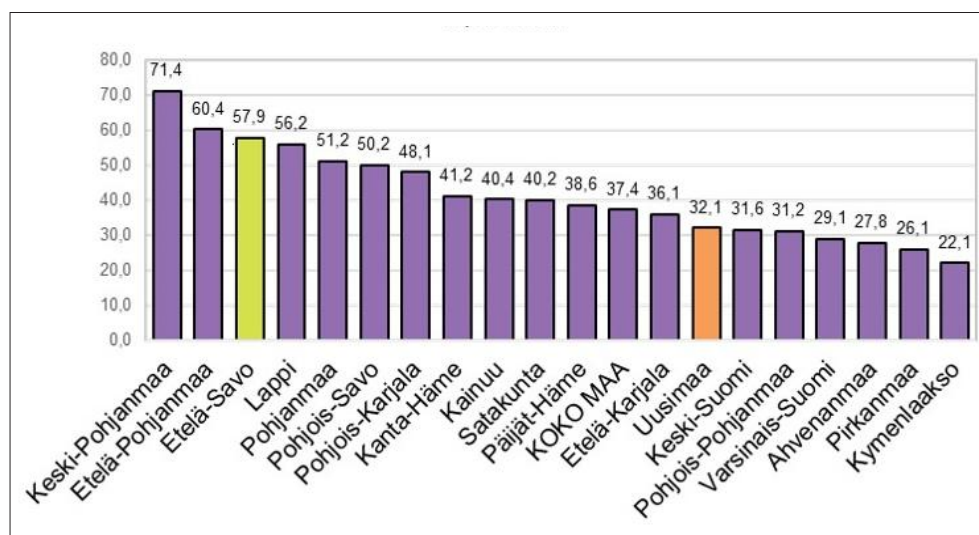
Kuvio 1. Etelä-Savon muuttotiedot ikäryhmittäin.

Työllisyystilanne parani vuonna 2017. Joulukuun lopussa työttömiä oli Etelä-Savossa vähemmän kuin kuuteen vuoteen vastaavana ajankohtana: 8 151 työtöntä eli lähes 1700 vähemmän kuin vuosi aiemmin.

Työttömien osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 11,1 %. Naisten työttömyys on laskenut suhteellisesti hieman miehiä enemmän. Määrällisesti työttömyys on kuitenkin vähentynyt eniten perinteisesti miesvaltaisilla tekniikan ammattialoilla: rakennus-, korjaus- ja valmistustyössä sekä prosessi- ja kuljetustyössä. Yhdenjaksoisesti yli vuoden työttömänä olleita oli maakunnassa joulukuun lopussa 2 190. Pitkäaikaistyöttömien määrä laski vuodentakaisesta 23 %, mikä on Keski-Suomen, Pirkanmaan, Uudenmaan ja Etelä-Pohjanmaan jälkeen suhteellisesti eniten koko maassa. Myös nuorisotyöttömyys on helpottanut edelleen.

Aluetalouden mittareista viimeisin bruttokansantuotetieto (BKT) on saatavilla vuodelta 2015. Etelä-Savolla on ollut positiivinen kehitystahti ja BKT/asukas on kehittynyt kolmanneksi parhaiten koko maassa vertailuajanjaksolla 2000 – 2015. Valitettavaa on kuitenkin se, että euromäärisesti mitattuna maakunnan BKT/asukas on edelleen häntäpäässä koko maan vertailussa.

Kuvio 2. Bruttokansantuote/asukas, muutos vuosina 2000 - 2015.

Maakuntaliitto keräsi jäsenkunniltaan vuoden 2018 alkuvuodesta tietoja kuntakonsernien vuoden 2017 tilinpäätöksistä, tiedot ovat osittain alustavista tilinpäätöksistä.

Tietojen mukaan Etelä-Savon maakunnan kaikki kunnat tekivät ylijäämäisen tilinpäätöksen vuodelta 2017. Vuonna 2016 niin ikään kaikki kunnat tekivät ylijäämäisen tuloksen. Ylijäämää kertyi kunnissa (kuntakonserneissa) yhteensä reilut 24 miljoonaa euroa.

Valtionosuudet puolestaan laskivat vuodesta 2016 melkein 30 miljoonaa euroa. Tulokseen vaikutti vielä tehdyt järjestelmämuutokset, joiden vaikutukset purivat vielä vuonna 2017 kuntien talouteen. Lainakanta kasvoi maakunnan kunnissa reilut 13 miljoonaa euroa, ol- len vuoden lopussa 3 186 euroa/asukas. Koko maan keskiarvon mukaan kuntien lainakan- ta kasvoi edellisvuoden tasolla ja valtakunnallinen lainakannan keskiarvo oli 2 921 euroa/ asukas.

Etelä-Savon kuntien talous koheni vuodesta 2016. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate nou- si noin 10 miljoonalla eurolla. Etelä-Savon kuntien verotulot nousivat edellisvuoden tasol- la. Asukaskohtainen verotulo oli 3 613 euroa. Asukaskohtaista keskiarvoa edellisvuodesta nosti myös väestömäärän lasku. Maassa keskimääräinen tilanne oli se, että verotulot oli- vat 4 096 euroa/asukas.

Vuonna 2017 kuntakonsernien menot nousivat maakunnassa noin 2,7 prosenttiyksikköä edellisvuoteen verrattuna. Koko maassa kuntien menot kasvoivat 1,3 prosenttiyksikköä.

Etelä-Savon kuntien investointitaso nousi vuodesta 2016 noin 20 miljoonalla eurolla ja kertoo kuntien investointiaktiivisuuden kasvaneen talouden kohennuttua koko maassa.

Maakuntaliiton hallinto ja talous

Luottamushenkilöhallinnon muutokset

Maakuntaliiton ylin päättävä elin, maakuntavaltuusto, aloitti uuden valtuustokauden syksyllä 2017.

Maakuntavaltuuston kokoonpano 16.8.2017 saakka

Maakuntavaltuustossa on 67 jäsentä ja sen poliittinen jakauma on seuraava:

• Suomen Keskusta	24
• Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	18
• Kansallinen Kokoomus	12
• Perussuomalaiset	6
• Vihreä liitto	3
• Suomen Kristillisdemokraatit	2
• Vasemmistoliitto	1
• Sitoutumattomat	1

Maakuntavaltuuston puheenjohtajana kaudella 2013 – 2017 toimi **Antti Häkkänen** (Kok) Mäntyharjasta. Varapuheenjohtajina toimivat **Markku Kakriainen** (Kesk) Mikkelistä ja **Mikko Hokkanen** (SDP) Kangasniemeltä.

Maakuntavaltuuston kokoonpano 17.8.2017 alkaen

Maakuntavaltuustossa on 67 jäsentä ja sen poliittinen jakauma on seuraava:

• Suomen Keskusta	23
• Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	18
• Kansallinen Kokoomus	11
• Vihreä liitto	6
• Perussuomalaiset	5
• Suomen Kristillisdemokraatit	3
• Vasemmistoliitto	1

Maakuntavaltuuston puheenjohtajana kaudella 2017 – 2019 toimii **Satu Taavitsainen** (SD.) Mikkelistä. Varapuheenjohtajina toimivat **Markku Kakriainen** (Kesk) Mikkelistä ja **Oskari Valtola** (Kok) Mikkelistä.

Maakuntavaltuusto kokoontui kolme kerta, keväällä Mikkeliissä, ja syksyllä Pieksämäellä ja Mäntyharjussa. Kokouksessa käsiteltyjä asiakohtia oli yhteensä 39.

Maakuntavaltuusto nimesi hallituksen uudelle valtuustokaudelle 25.9.2017.

Maakuntahallituksen kokoonpano 25.9.2017 saakka

Maakuntahallitus on 13-jäseninen ja siinä paikkajakauma on seuraava:

• Suomen Keskusta	5
• Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	4
• Kansallinen Kokoomus	2
• Perussuomalaiset	2

Maakuntahallituksen puheenjohtajana kaudella 2013– 2017 toimi **Jarkko Wuorinen** (Kesk) Savonlinnasta. Varapuheenjohtajina toimivat **Teemu Hirvonen** (SDP) Savonlinnasta ja **Pekka Selenius** (Kok) Mikkelistä.

Maakuntahallituksen kokoonpano 26.9.2017 alkaen

Maakuntahallitus on 13-jäseninen ja siinä paikkajakauma on seuraava:

• Suomen Keskusta	5
• Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	4
• Kansallinen Kokoomus	2
• Perussuomalaiset	1
• Vihreä liitto	1

Maakuntahallituksen puheenjohtajana kaudella 2017 – 2019 toimii **Jarkko Wuorinen** (Kesk) Savonlinnasta. Varapuheenjohtajina toimivat **Pekka Selenius** (Kok) Mikkelistä ja **Teemu Hirvonen** (SDP) Savonlinnasta.

Maakuntahallitus kokoontui vuoden 2017 aikana 11 kertaa ja käsitteli kaikkiaan 209 asiakohtaa.

Tarkastuslautakunta toimikausilla 2013–2017 sekä 2017–2019 on 5-jäseninen ja siinä ovat edustettuina maakunnan neljä suurinta poliittista puoluetta.

Uudelle valtuustokaudelle maakuntavaltuusto nimesi tarkastuslautakunnan toimikaudelle 2017 – 2019 25.9.2017 ja lautakunnassa ovat edustettuina maakunnan kolme suurinta puoluetta. Lautakunnan puheenjohtajana toimii Ilkka Paatero (Kok.) Heinävedeltä 25.9.2017 saakka. 26.9.2017 alkaen tarkastuslautakunnan puheenjohtajana toimii Anne Perälä (SDP). Maakuntaliiton tilintarkastajana toimi BDO Audiator Oy, vastuullinen tarkastaja on Aki Rusanen. Lautakunta kokoontui vuonna 2017 kaikkiaan 6 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 47 asiakohtaa.

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia maakuntaliiton toiminnan osalta ovat maakuntahallitus, maakuntajohtaja sekä yksiköiden johtajat. Valtuusto käsittelee liiton talousarviota yhtenä tulosalueena, jolle se myöntää määrärahan ja tuloarvion, rahoitustulot ja rahoitusmenot. Hankkeet käsitellään talousarviossa nettoperusteisina.

Yhteistoiminta

Itä-Suomen yhteistoiminta-alueen päätöksiä valmistelee työvaliokunta, jossa Etelä-Savoa edustavat maakuntajohtaja, maakuntahallituksen ja -valtuuston puheenjohtajisto sekä kansanedustajat. Lisäksi Itä-Suomen yhteisiä asioita käsitellään **Itä-Suomen neuvottelukunnassa**.

Toimielimille asiat valmistelee maakuntajohtajien collegio tai puheenjohtajamaakunta. Puheenjohtajuus sekä työvaliokunnassa että neuvottelukunnassa vaihtuu vuosittain. Vuonna 2017 puheenjohtajuutta hoiti Etelä-Savo.

Itä-Suomen yhteistoiminta-alueen työvaliokunta kokoontui vuonna 2017 kolme kertaa ja neuvottelukunta kaksi kertaa, joista toisessa oli mukana myös Pohjois-Suomen edustajat. Itä- ja Pohjois-Suomen huippukokous järjestettiin Mikkeliissä.

Maakuntaliiton talous

Maakuntavaltuusto hyväksyi talousarvion vuodelle 2017 kokouksessaan 12. joulukuuta 2016. Menot talousarviossa olivat 2 621 000 euroa ja tulot 2 421 000 eli talousarvio oli 200 000 euroa alijäämäinen. Vuoden 2017 tulos muodostui ennakoitua paremmaksi ollen vain 50 947,88 euroa alijäämäinen. Tulosta paransi mm. liiton henkilöstön maakuntauudistukselle tekemä työpanos, jota vastaan saatiin valtionavustusta. Lisäksi hanketoiminnan nettokustannukset liitolle olivat 47 000 euroa talousarviossa esitettyä pienemmät.

Maakunnan kehittämisrahaa ei ole ollut valtion talousarviossa lainkaan vuodesta 2016 eteenpäin. Loput jäljellä olevista maakunnan kehittämisrahoista sidottiin vuonna 2016. Maakunnan kehittämisrahaa maksettiin vielä käynnissä oleville hankkeille vuonna 2017 kaiken kaikkiaan 207 896 euroa.

Työ- ja elinkeinoministeriö lanseerasi vuoden 2015 lopulla alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen (AIKO), mikä on yksi hallituksen aloittamista aluekehittämistoimista. Hallituksen tavoitteena on turvata koko Suomen kilpailukyky, edistää kasvua ja hyödyntää maan eri osien voimavaroja ja osaamista. Alueiden elinkeinorakennetta vahvistetaan yritystoiminnan edellytyksiä ja alueiden uudistumiskykyä parantamalla. Etelä-Savon rahoitusmahdollisuus koskee etenkin ennakoidun rakennemuutoksen toimia (ERM), jota varten Etelä-Savon maakuntaliitolle myönnettiin AIKO-määrärahaa 208 000 euroa vuonna 2016 ja 257 000 euroa vuonna 2017. Vuoden 2017 aikana AIKO-hankepäätöksiä tehtiin yhteensä 4 kappaletta.

EU-osarahoitettuihin hankkeisiin tehtiin vuonna 2017 kaikkiaan 20 uutta rahoituspäätöstä. Yhteensä päätöksillä myönnettiin EU:n ja valtion rahoitusta 5 114 770 euroa. Maksatuspäätöksiä tehtiin kaikkiaan 120, joilla maksettiin hanketoteuttajille 5 919 572,89 euroa.

Rakennerahasto-ohjelman välittävän toimielimen tehtäviä on hoidettavana maakuntaliiton kaikissa yksiköissä. Vuonna 2017 maakuntaliittoa työllisti ohjelmakauteen 2014–2020 kuuluvat hankkeiden valvonta-, ohjeistus- ja maksatustoimenpiteet. Tarkemmat tiedot kehittämishankkeiden rahoituksesta kerrotaan toimintakertomuksen luvussa Tavoitteiden toteutuminen.

Maakuntauudistuksen valmistelu vaikuttaa oleellisesti maakuntaliiton talouden suunnitteluun. Valtio rahoittaa uudistusta niin, että esivalmistelun rahoitus osoitetaan maakuntaliitoille. Uudistuksen esivalmisteluvaiheen oletettiin päättyvän 30.6.2017 väliaikaishallinnon aloittaessa toimintansa. Esivalmistelu jatkuu kuitenkin ennakoitua pidempään eli tämän hetkisen tiedon mukaan 31.5.2018 saakka. Esivalmistelun jatkumisesta ja valtionrahoituksen jaksoituksista johtuen hyväksyttiin maakuntahallituksessa käyttösunnitelman muutos lokakuussa 2017, joka vietiin tiedoksi maakuntavaltuustolle marraskuussa 2017. Uudistuksen kokonaiskustannukset vuonna 2017 olivat 444 731 euroa. Valtionrahoitusta on uudistuksen esivalmisteluun myönnetty Etelä-Savon maakuntaliitolle tähän mennessä 1 514 958 euroa.

Maakuntaliiton Asunto Oy Saijonhovissa omistama 116 m² toimistohuoneisto laitettiin myyntiin huhtikuussa 2017 ja se myytiin joulukuussa hintaan 100 000 euroa. Huoneiston tasearvo oli 75 307,83 euroa eli tuloa kirjattiin 24 692,17 euroa. Myynnin taustalla oli maakuntauudistukseen valmistautuminen ja siihen liittyvä omaisuuden realisoiminen.

Jäsenkuntien maksuosuudet muodostavat maakuntaliiton suurimman tulonlähteen. Maksuosuudet laskivat edellisestä vuodesta 3 prosenttia.

Maakuntaliiton viraston strategia, organisoituminen ja henkilöstö

Maakuntaliiton viraston toiminta-ajatuksena on *Teemme tulosta Etelä-Savon hyväksi; Olemme aluekehittäjä, maakunnan edunvalvoja ja yhteisen tahdon muodostaja*. Lisäksi maakuntaliitto on arvostettu suunnannäyttävä, haluttu yhteistyökumppani ja hyvä työyhteisö, jolle Etelä-Savon menestys on yhteinen asia. **Viraston avaintehtävät ja päämäärät** ovat:

- **Aluekehitys:** *Elinvoimaisempi ja vetovoimaisempi Etelä-Savo*
- **Aluesuunnittelu ja maankäyttö:** *Paras mahdollinen toimintaympäristö*
- **Edunvalvonta:** *Oikea-aikainen ja tuloksellinen vaikuttaminen*
- **Kansainvälinen yhteistyö:** *Maakunnan vahvuuksia tukeva kansainvälinen toiminta*
- **Yhteishenki:** *Maakunnan identiteetin ja imagon vahvistaminen*
- **Johtaminen:** *Osaava ja innostunut työyhteisö*

Maakuntaliito virasto muodostuu aluekehitysyksiköstä, aluesuunnitteluyksiköstä, hallinto- ja kehittämissyksiköstä sekä maakuntajohtajan esikunnasta. Yksiköiden päälliköillä voi olla vastuullaan toimialaansa liittyviä, erikseen budjetoituja hankkeita.

Talousarviossa ennakoitiin vuodelle 2017 henkilötövuosien määräksi 28,7. Toteutuma oli 29,5 (laskelma perustuu virka-/työsuhteiden kestoon vähennettynä pitkillä poissaoloilla).

Tehtäväalueittain henkilöstö jakautuu seuraavasti:

Taulukko 1. Maakuntaliiton henkilöstö henkilötövuosina tehtäväalueittain vuosina 2016 ja 2017.

Maakuntaliiton henkilöstö / henkilötövuosi	Toteutuma 2016	TA 2017	Toteutuma 2017
Luottamushenkilöhallinto	1,0	1,0	1,0
Virasto	19,3	20,1	20,0
Hankkeet	8,9	7,6	8,5
Yhteensä	29,2	28,7	29,5

Tavoitteeksi vuodelle 2017 asetettiin, että **henkilöstön osaamista** hyödynnetään täysimääräisesti ja taitoja kehitetään aktiivisesti. Viraston henkilöstössä oli vuonna 2017 kaikkiaan seitsemän määräaikaista: yksi määräaikaisuus alkoi vuoden alussa ja yksi päättyi vuoden aikana ja viisi määräaikaisuutta jatkui vuoden 2018 puolelle. Lisäksi kolme vakiuista palvelusuhdetta päättyi ja yksi alkoi.

Johtamisjärjestelmän kehittämistyötä jatkettiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Hallituksen puheenjohtajiston ja viraston johtoryhmän tapaamisia oli kuukausittain. Kehityskeskustelut käytiin syksyllä ja ne ovat kiinteä osa maakuntaliiton viraston vuosittaista toimintaa. Myös yksiköiden omia palaverikäytäntöjä kehitettiin.

Erillisestä **vuoden 2017 henkilöstöraportista** käyvät ilmi henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ja tunnusluvut. Se saatetaan tiedoksi maakuntahallitukselle ja maakuntavaltuustolle.

Selonteko maakuntaliiton sisäisen valvonnan järjestämisestä

Maakuntaliiton sisäinen valvonta perustuu lainsäädäntöön sekä omiin sääntöihin, ohjeisiin ja talousarvion täytäntöönpanomääräyksiin. EU:n rakennerahastotoiminnan osalta on Työ- ja elinkeinoministeriölle laadittu erilliset kutakin rahastoa koskevat hallinto- ja valvontajärjestelmäkuvaukset varojen käytön asianmukaisen hallinnoinnin varmistamiseksi.

Ohje sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamiseen

Maakuntahallitus hyväksyi huhtikuussa 2016 maakuntaliitolle uuden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen, joka tuli voimaan 1. toukokuuta 2016. Oheistus otettiin osaksi prosesseja täysimääräisesti vuonna 2017. Oheistuksella linjataan maakuntaliiton tilivelvollisten viranhaltijoiden, esimiesten ja henkilöstön toimintaa. Ohjeen tavoitteena on edistää maakuntaliiton eri toimijoiden vastuullisuutta sekä tietoisuutta ja ymmärrystä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä osana johtamista ja hyvää hallintotapaa, päätöksentekoa, toiminnan ohjausta, seurantaa ja arviointia.

Sisäisen valvonnalla tarkoitetaan niitä sisäisiä toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pystyvät varmistamaan liiton toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden. Sisäinen valvonta on osa johtamisjärjestelmää. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Riskienhallinta on keskeinen osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan toimintaa liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, seuraamiseksi ja raportoimiseksi. Riskillä tarkoitetaan sellaisen tapahtuman mahdollisuutta, joka voi uhata tavoitteiden saavuttamista. Se voidaan myös ymmärtää hyödyntämättä jääneeksi mahdollisuudeksi.

Maakuntavaltuusto päättää sisäisen valvonnan riskienhallinnan perusteista ja maakuntahallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Maakuntajohtaja vastaa operatiivisesta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Maakuntajohtajalla ja yksiköiden päälliköillä on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja hoitamisesta alaisensa toiminnan osalta sekä merkittävimpien riskien raportoinnista. Jokaisen esimiehen on osaltaan varmistuttava siitä, että viranhaltijat ja työntekijät ovat tietoisia omista tehtävistään ja tavoitteistaan. Heidän on seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä viipymättä tarpeellisiin toimenpiteisiin aina, kun ohjeiden vastaista, epätaloudellista tai tehotonta toimintaa tai riskejä sisältävää toimintaa on havaittu.

Jokainen maakuntaliiton palveluksessa oleva **työntekijä** on velvollinen omalta osaltaan noudattamaan toimintaa koskevaa lainsäädäntöä, ohjeita ja päätöksiä.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arviointi ja luotettavuus

Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan ensi sijassa toimintakertomuksessa. Talousarvion toteutumista seurataan maakuntahallituksessa neljännesvuosittain tapahtuvan raportoinnin ja tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä.

Toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden arvioinnin kehittäminen on johtamisen keskeisiä tehtäviä. Uuteen maakuntastrategiaan on sisällytetty liiton toiminnan osa-alueita kuvaavia ja seurattavia mittareita, joilla toiminnan tuloksellisuutta voidaan arvioida. Maakuntastrategian laadinnan yhteydessä on lisäksi määritelty mittareita maakunnan kehityksen suunnan seurantaan varten. On kuitenkin huomioitava, että maakunnan kehityksen näkökulmasta liitto on vain yksi toimija. Virastossa keskitetysti ohjeistetut prosessit ovat päätöksenteko, henkilöstöhallinto, hankintatoimi, tietojärjestelmät sekä tila- ja asiakirjahallinto.

Tarkastuslautakunta on kehittänyt menettelyjä, joiden avulla se voisi seurata, miten maakuntaliitto toimeenpanee arviointikertomusten havaintoja ja seurannan avulla antaa maakuntavaltuustolle systemaattista palautetta liiton toiminnasta.

Johtaminen ja hyvä hallintotapa

Päivittäisjohtamista tehdään seuraavia periaatteita noudattaen:

- tehtävien, toimivaltuuksien, tulos- ja raportointivastuiden ja menettelyiden määrittelyt kunnossa
- esittely- ja hyväksymis- sekä vahvistusmenettelyt päätöksenteossa, toimintoissa ja prosesseissa kunnossa
- tehtävien eriyttäminen ja käyttöoikeudet kunnossa
- talouteen liittyvät seurantamenettelyt ja täsmäytykset kunnossa
- prosessikuvaukset ja toimintaohjeet kunnossa
- toimintojen ja prosessien auditointimenettelyt sovitusti
- toiminnan tuloksellisuuden ja suoriutumisen arviointimenettelyt sovitusti
- omaisuuden fyysinen turvaaminen kunnossa
- esimiestyö kunnossa

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Maakuntaliiton omaisuus on vähäistä, lähinnä toimistokalusteita ja koneita. Valvonta on osa viranhaltijoiden/työntekijöiden tavanomaisia työprosesseja. Asianhallintaohjelmiston käyttäminen tukee päätöksenteon läpinäkyvyyttä. Maakuntaliiton omaisuuden hoitoon, hankintojen kilpailutukseen tms. ei ole kohdistunut korvausvaateita, muutoksenhakuja tai vastaavia.

Tilintarkastuspalvelujen lisäksi liiton hallintoon kohdistuu valtion toimeksiantovarojen osalta hallintoviranomaisen (Työ- ja elinkeinoministeriö) ja todentamisviranomaisen (Valtiovarainministeriö) jatkuvaa tarkastusta sekä hallinnointimenettelyjen että varojen käytön suhteen. Liittoon kohdistui edellä mainittujen tahojen toimesta vuonna 2017 kaksi laajaa järjestelmätarkastusta. Maakuntaliiton toiminnan laajuus huomioon ottaen ei erillistä sisäistä tarkastusta ole käytössä.

Sopimustoiminta

Maakuntaliitossa on käytössä asianhallintajärjestelmän sopimushallintaosio. Ohjelmisto helpottaa sopimusten määräaikojen systemaattista seuranta. Sopimuksiin liittyviä valituksia tai oikaisuvaatimuksia ei ole vuonna 2017 ollut. Liiton sopimuksen ovatkin lähes kokonaisuudessaan hankintalaissa määritellyjen kansallisten kynnysarvojen alapuolella.

Riskien hallinnan järjestäminen

Riskien arviointi on kiinteä osa maakuntaliiton viraston toimintaa. Kriittisimmät riskit kohdistuvat toimintaympäristön muutoksiin, strategisen suunnittelun toteuttamiseen, johtamisen onnistumiseen ja tietojärjestelmien toimivuuteen sekä EU-rahoituksen hallinointiin. Tarvittavat uudet hallintakeinot on kirjattu riskien todennäköisyys ja vaikutusten arviointi-asiakirjaan ja niitä viedään käytäntöön.

EU-rakennerahastovarojen hallinnointitehtäviin liittyen vuonna 2015 valmistui oma riskienarviointi osana hallinto- ja valvontajärjestelmän hyväksymistä. Syksyllä 2017 tehtiin Työ- ja elinkeinoministeriön ohjeiden mukaisesti rakennerahasto-ohjelmiin liittyvä petosriskien arviointi, mikä toimitettiin ministeriöön tiedoksi loppuvuonna.

Vahinkoihin maakuntaliitossa on varauduttu toimintaan nähden riittävällä vakuutusturvalla. Syksyllä 2017 on käyty läpi maakuntaliiton vakuutusten riittävyys ja täsmennetty vakuutusten kattavuutta.

Tilinpäätöshetkellä ei ollut vireillä maakuntaliiton toimintaan kohdistuvia oikeudenkäyntejä.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Taulukko 2. Maakuntaliiton tuloslaskelma 2017.

	TP 2017	TP 2016	TP 2015
TULOSLASKELMA (netto)	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	2 449	2 510	2 511
Toimintakulut	-2 510	-2 526	-2 329
Toimintakate	-61	-15	181
Rahoitustuotot ja -kulut	10	13	86
Korkotuotot +		0	0
Muut rahoitustuotot +	10	13	85
Korkokulut -	0	0	0
Muut rahoituskulut -	0	0	0
Vuosikate	-51	-3	267
Poistot -			
Satunnaiset tuotot/ kulut +/-			
Tilikauden tulos	-51	-3	267

Yllä olevassa tuloslaskelmassa on huomioitu maakuntaliiton toimintakulut ja tuotot hankkeiden osalta nettoperusteisena. Hanketoiminnan bruttokulut olivat 1 083 950,04 (654 044,42) euroa ja bruttotuotot 843 135,05 (468 983,47) euroa eli netto -240 814,99 (-185 060,95) euroa. Toimintakate oli vuonna 2017 -60 802,57 euroa.

Maakuntaliitolla ei ole investointeja, joten sillä ei ole myöskään kirjanpidossaan poistoja.

Taulukko 3. Maakuntaliiton jäsenkuntien maksuosuudet 2017.

	TP 2017	TP 2016	TP 2015
JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUDET	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Jäsenkuntien maksuosuudet	2 378	2 451	2 403
Maksuosuudet toimintatuloista netto, %-os	97,1	97,6	95,7
Maksuosuudet/ asukas, €	16,10	16,45	15,99

Jäsenkuntien maksuosuuksilla on keskeinen merkitys liiton toiminnan rahoittamisessa. Niiden osuus varsinaisen toiminnan tuloista oli 97,1 prosenttia vuonna 2017.

Taulukko 4. Maakuntaliiton jäsenkuntien maksuosuudet/asukas 2017.

MENOT / ASUKAS	2017(*)	2016	2015
Asukasluku vuodenvaihteessa	147 700	148 975	150 305
Menot/asukas/ valtuuston hyväksymä, €	-16,99	-16,96	-15,50

*) ennakkotieto 30.9.2017

Taulukko 5. Maakuntaliiton tuloslaskelmaa 2017 täydentävät tiedot.

TULOSLASKELMAA TÄYDENTÄVÄT TIEDOT	2017	2016	2015
Palkatun henkilöstön määrä 31.12. (sisältää työllistetyt)	31	34	35
- toteutuneet henkilötyövuodet (teoreettinen säännöllinen vuosityöaika)	29,5	29,2	29,5
- vakinaisissa viroissa ja toimissa olevat	25	26	26
Palkat 1000 €	1 579	1 527	1 437
Kokonaismenot, 1000 €	3 353	2 995	3 053
Toimintamenot, 1000 €	3 353	2 995	3 053
Arvonlisäveropalautukset (verottoman toiminnan), 1000 €	170	139	169

Taulukko 6. Maakuntaliiton jäsenkuntien kuntakohtaiset maksuosuudet 2017. Lähde: Kuntaliitto

KUNTIEN MAKSUOSUUDET LOPULLINEN 2017

	lask.vero- tulot 2015(* 1000 €	2017 maksuosuudet €	%	maksuosuus 2016	muutos €
Enonkoski	4 078	20 696	0,8704	21 249	-553
Heinävesi	10 535	53 466	2,2486	54 224	-758
Hirvensalmi	6 414	32 550	1,3690	33 010	-460
Joroinen	15 600	79 169	3,3297	81 150	-1 981
Juva	18 192	92 321	3,8828	95 152	-2 831
Kangasniemi	16 156	81 992	3,4484	83 755	-1 763
Mikkeli	179 229	909 583	38,2547	934 044	-24 461
Mäntyharju	18 362	93 186	3,9192	96 465	-3 279
Pertunmaa	4 651	23 602	0,9927	24 166	-564
Pieksämäki	58 829	298 557	12,5565	311 230	-12 673
Puumala	7 193	36 504	1,5353	36 959	-455
Rantasalmi	9 811	49 791	2,0941	52 264	-2 473
Savonlinna	112 143	569 122	23,9358	589 587	-20 465
Sulkava	7 322	37 160	1,5629	37 944	-784
YHTEENSÄ	468 516	2 377 700	100,0	2 451 200	-73 497
muutos-%		-3,0			

Toiminnan rahoitus

Taulukko 7. Maakuntaliiton toiminnan rahoitus 2017.

	TP 2017	TP 2016	TP 2015
RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate +/-	-51	-3	267
Satunnaiset erät, netto +/-			
Tulorahoituksen korjauserät	-25		
Investointien rahavirta			
Investointimenot			
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Pysyien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	100		
Toiminnan ja investointien rahavirta	24	-3	267
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten muutokset +/-			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen muutos +/-			
Lyhytaikaisten lainojen muutos +/-			
Oman pääoman muutokset +/-			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset +/-			
Vaihto-omaisuuden muutos +/-			
Saamisten muutos	-263	126	68
Korottomien velkojen muutos +/-	261	-3	19
Rahoituksen rahavirta	-1	123	86
Rahavarojen muutos	23	120	353
Kassavarojen muutos	€	€	€
Kassavarat 31.12.	832 585,15	809 585,51	689 601,92
Kassavarat 1.1.	809 585,51	689 601,92	336 474,65
	22 999,64	119 983,59	353 127,27

Kassan riittävyys on 91 pv, vuonna 2016 luku oli 99 pv.
 (= 365 pv x Rahavarat 31.12./ Kassasta maksut tilikaudella)

Rahoitusasema ja sen muutokset

Taulukko 8. Maakuntaliiton rahoitusasema ja sen muutokset 2016 ja 2017.

	31.12.2017		31.12.2016	
TASE JA SEN TUNNUSLUVUT	1 000 €		1 000 €	
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet		11		86
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
Valtion toimeksiannot		5 341		4 229
VAHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset				
Muut saamiset	518		258	
Siirtosaamiset	12	530	9	267
Rahat ja pankkisaamiset		833		810
Yhteensä		6 714		5 392
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma		88		88
Muut omat rahastot				
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	602		605	
Tilikauden yli/alijäämä	-51	551	-3	602
PAKOLLISET VARAUKSET				
Muut pakolliset varaukset				
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
Valtion toimeksiannot		5 341		4 229
VIERAS PÄÄOMA				
Lyhytaikainen				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Ostovelat	114		63	
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	40		40	
Siirtovelat	580	734	370	473
Yhteensä		6 714		5 392

Suhteellinen velkaantuneisuus vuonna 2017 on 22 %. Vuonna 2016 se oli 16 %.
 (=100*(vieras pääoma ./ saadut ennakot) / käyttötulot)

Maakuntaliiton kokonaistulot ja -menot

Taulukko 9. Maakuntaliiton kokonaistulot ja -menot 2017.

TULOT	1 000 €
Toiminta	
Toimintatuotot	3 292
Verotulot	
Valtionosuudet	
Korkotuotot	
Muut rahoitustuotot	10
Satunnaiset tuotot	
Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-25
Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	100
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	
Oman pääoman lisäykset	
Kokonaistulot yhteensä	3 377
MENOT	1 000 €
Toiminta	
Toimintakulut	3 353
- Valmistus omaan käyttöön	
Korkokulut	0
Muut rahoituskulut	0
Satunnaiset kulut	
Tulorahoituksen korjauserät	
Pakollisten varausten muutos	
- Pakollisten varausten lis.(+), väh.(-)	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	
Investoinnit	
Investointimenot	
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Oman pääoman vähennykset	
Kokonaismenot yhteensä	3 353
Täsmäytys:	
Kokonaistulot - Kokonaismenot= 3377,276 ./.	
3352,855	24
Rahavarojen muutos-Muut maksuvalmiuden muutokset = 22,999 ./.	
-1,360	24

Tilikauden tuloksen käsittely

Maakuntahallitus esittää tilikauden alijäämän, 50 947,88 euroa, siirtämistä taseeseen edellisten tilikausien yli- /alijäämätilille.

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Käyttötalouden toteutuminen

Taulukko 10. Maakuntaliiton käyttötalouden toteutuminen 2017.

	TA 2017	TP 2017	Poikkeama
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Käyttötalouden kokonaismenot ja tulot			
Luottamushenkilöhallinto			
110 Valtuusto ja hallitus			
Toimintatulot	2 378	2 403	25
Toimintamenot	-524	-521	3
	1 854	1 882	28
130 Tarkastustoimi			
Toimintatulot			
Toimintamenot	-16	-12	4
	-16	-12	4
Luottamushenkilöhallinto yht.			
Toimintatuotot	2 378	2 403	25
Toimintakulut	-540	-533	7
	1 838	1 870	32
Virasto / Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu			
210 Hallinto- ja kehittämissyksikkö			
Toimintatulot	42	46	4
Toimintamenot	-721	-712	9
	-679	-666	13
240 Aluesuunnitteluysikkö			
Toimintatulot		0	0
Toimintamenot	-413	-379	34
	-413	-379	34
250 Aluekehitysyksikkö			
Toimintatulot			
Toimintamenot	-528	-525	3
	-528	-525	3
260 Maakuntajohtajan esikunta			
Toimintatulot			
Toimintamenot	-131	-120	11
	-131	-120	11
Virasto / Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu yht.			
Toimintatuotot	42	46	4
Toimintakulut	-1 793	-1 736	57
	-1 751	-1 690	61
Hankkeet			
Toimintatuotot	400	843	443
Toimintakulut	-688	-1 084	-396
Netto = sitovuustaso	-287	-241	47
Toimintatuotot yhteensä	2 820	3 292	472
Toimintakulut yhteensä	-3 020	-3 353	-333
* Erotus	-200	-61	139

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Taulukko 11. Maakuntaliiton tuloslaskelmaosan toteutuminen 2017.

	TA 2017	TP 2017	Poikkeama
<i>hankkeet nettoperusteisina</i>	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot/käyttötalouden tuloarvio	2 420	2 449	29
Toimintakulut/ käyttötalouden määräraha	-2 620	-2 510	110
Toimintakate	-200	-61	139
Rahoitustulot ja -menot			
Korkotulot	1		-1
Muut rahoitustulot	1	10	9
Korkomenot	-1	0	1
Muut rahoitusmenot		0	0
Vuosikate	-200	-51	149
Poistot			
Satunnaiset tulot ja menot			
Tilikauden tulos	-200	-51	149

Tavoitteiden toteutuminen

Perussopimuksen mukaan maakuntaliitto toimii Etelä-Savon, sen kuntien ja asukkaiden eduksi kehittämis-, suunnittelu-, tutkimus- ja edunvalvontakuntayhtymänä.

Maakuntaliitolla on **kaksi lakisääteistä tehtäväaluetta**: aluesuunnittelu- ja aluekehitysviranomaisen tehtävät. Lisäksi liitto pyrkii toiminnallaan vahvistamaan kuntien ja kuntayhtymien yhteistyötä, edistämään maakunnan henkistä ja aineellista vaurastumista sekä toimimaan maakunnallisena yhteistyöelimenä kunnallis-, talous-, sosiaali-, kulttuuri-, koulutus-, elinympäristö- ja muissa maakunnan kehittämisasioissa.

Liiton **toiminnallisten tavoitteiden toteutumista** arvioidaan seuraavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Maakuntauudistuksen valmistelu

Tavoitteet vuodelle 2017:

- Maakuntauudistus luo hyvät lähtökohdat yhteisen Etelä-Savon menestykselle.

Maakuntauudistuksen ns. esivalmisteluvaiheen koordinaatio ja johtaminen on maakuntaliittojen vastuulla. Etelä-Savossa uudistusta vietiin eteenpäin tiiviissä yhteistyössä uuteen maakuntaan liittyvien organisaatioiden, maakunnan kuntien sekä muiden kumppaneiden kanssa.

Etelä-Savon maakuntavalmistelun keskiössä ovat ohjausryhmä, laajennettu johtoryhmä sekä tehtäväkohtaiset valmistelutyöryhmät.

Kuva 1. Maakuntauudistuksen esivalmisteluvaiheen valmisteluorganisaatio Etelä-Savossa 2017.

Ohjausryhmään kuuluvat edustajat kaikista Etelä-Savon kunnista (hallitusten ja valtuustojen puheenjohtajat), uuteen maakuntaan liittyvien organisaatioiden johto sekä henkilöstöjärjestöjen edustajat. Ohjausryhmän puheenjohtajistona toimii maakuntahallituksen puheenjohtajisto. Ohjausryhmä kokoontui vuonna 2017 kolme kertaa.

Uudistuksen johtoryhmän kokoonpano laajeni kesällä 2017 tulevan väliaikaisen valmistelutoimielimen laajuuteen ja siihen kuuluvat edustajat uuteen maakuntaan liittyvien organisaatioiden edustajat ja maakunnan seutukuntien edustus. Laajennettu johtoryhmä nimesi työnsä tueksi elokuussa itselleen työvaliokunnan. Työvaliokunta valmistelee asioita johtoryhmän käsittelyyn ja hoitaa uudistuksen käytännön toimia. Laajennettu johtoryhmä kokoontui vuoden 2017 aikana kuusi kertaa ja työvaliokunta seitsemän kertaa.

Maakuntauudistuksen valmistelu eteni hyvää vauhtia kahdessatoista valmistelutyöryhmässä, jotka operoivat uuden maakunnan eri tehtäväalojen valmistelua. Vuoden lopulla aloitettiin myös uuden maakunnan strategian valmistelun pohjatytöt.

Maakuntaliitto toimii uudistukselle valtiolta saadun rahoituksen hallinnoijana ja tässä roolissa maakuntaliitto toteutti loppuvuodesta 2017 useita uudistuksen valmisteluun liittyviä rekrytointeja. Valtionrahoitus uudistukselle varmistui koko vuoden 2017 osalta vasta loka-kuussa. Maakuntaliitosta useat henkilöt osallistuivat uudistuksen valmisteluun ja heidän työpanostansa myös allokoitiin valtion erillisrahoitukselle. Keskeisintä valmistelussa on ollut laaja yhteistyö niin Etelä-Savossa kuin valtakunnallisestikin.

Aluekehitys ja alueiden käyttö - uuden maakuntastrategian toimeenpano käyntiin

Maakuntavaltuuston 12.12.2016 hyväksymää maakuntastrategiaa alettiin vuonna 2017 panna toimeen liiton sisällöllisillä vastuualueilla, liiton käytössä olevilla ohjelma-, hanke- ja rahoitustyökaluilla ja suunnittelun ja kaavoituksen keinoin.

Etelä-Savon uuden maakuntastrategian ydin perustuu metsän, ruoan ja veden muodostamaan kokonaisuuteen. Etelä-Savo – Saimaan maakunta – on puhtaasti paras! Luonnonvarojen ja luontoarvojen kestävään hyödyntämiseen tähtäävä älykäs erikoistuminen ja pitkäjänteisesti kerrytetty erikoisosaaminen kasvattavat yritystoiminnan tuottamaa lisäarvoa tuotantoketjujen kaikissa vaiheissa. Laadukas koulutus tuottaa maakunnan tarpeisiin osaavaa ja sitoutunutta työvoimaa. Erikoistuneet ja kilpailukykyiset tuotteet menestyvät kansainvälisillä markkinoilla ja tuottavat maakuntaan toimeentuloa ja hyvinvointia.

Erinomainen sijainti Helsingin ja Pietarin metropolien lähellä sekä toimivat liikenneyhteydet tuovat Etelä-Savolle suhteellista kilpailuetua vertailussa muihin Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntiin. Uusimmat väyläinvestoinnit viitostiellä poistavat koko Itä-Suomen liikenteen pullonkauloja, mutta koko tieverkon kunnon sekä ihmisten ja yritysten liikkumis-, kuljetus- ja yhteystarpeita vastaavien palveluiden ylläpitämiseen ja kehittämiseen on jatkuvasti tarvetta.

Väestörakenne ja väestökehitys sekä aluetalouden tilastoluvut asettavat kehitykselle haasteensa, mutta aluekehityksen dynamiikkaa kuvaavat luvut luovat myös positiivisia odotuksia. Etelä-Savon väestö on maan ikääntyneintä, huoltosuhde maan heikoin, ja asukasta kohden laskettu bruttoaluetuotekin maan heikoimpia. Vastaavasti kuitenkin työikäisen väestön muuttoliike on yli 30-vuotiaiden ja alle 15-vuotiaiden ikäryhmissä ollut vuosi toisensa jälkeen plussalla – maakunta on vetovoimainen ja pystyy tarjoamaan toimeentuloa sekä perheille turvallisen ja terveellisen elinympäristön. Maakunnan bkt/asukas on myös ajanjaksolla 2000–2013 kasvanut selvästi koko maan kasvua nopeammin.

Aluekehityksen ja aluesuunnittelun keskeiset prosessit vuonna 2017

Uutta maakuntastrategiaa toteutettiin aluekehityksen ja aluesuunnittelun työkaluilla

Tavoitteet vuodelle 2017:

- Aluekehityksen ennakointi ja tietopalvelu tuottavat tarpeellista ja oikeaa tietoa käyttökelpoisessa muodossa laajasti käyttöön.
  - Maakuntaohjelma laaditaan osallistavassa prosessissa. Se edistää ja mahdollistaa maakunnan tavoiteltua kehitystä.
  - Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma konkretisoi valmistuvan maakuntaohjelman linjaksia. Rakennerahasto-ohjelma edistää tehokkaasti ja vaikuttavasti maakuntastrategian ja -ohjelman toimeenpanoa.
  - Maakunta saa merkittävästi myös muuta kehittämisrahoitusta.
  - Maakunta vaikuttaa EU:n tulevan budjettikauden valmisteluun.
  - Maakuntakaava ja liikennejärjestelmätyö edistävät ja mahdollistavat maakunnan tavoiteltua kehitystä.
  - Aluekehityksen ja aluesuunnittelun edellytyksiin liittyvä edun ajaminen on tuloksellista.
-
- Aluekehityksen ennakointia ja tietopalvelua kehitettiin edelleen ja sen tuloksia levitettiin laajasti käyttöön
    - Maakuntaliitto kokosi ja analysoi ennakointitietoa sekä laati ajankohtaisia tulevaisuuskatsauksia ja selvityksiä maakunnan kehittämisen kannalta keskeisiltä aihealueilta maakunnan toimijoiden käyttöön.
    - Maakuntaliitto levitti ja hyödynsi OECD:n Euroopan pohjoisia alueita (NSPA) koskevan tutkimuksen tietosisältöä ja suosituksia yhteistyö- ja edunvalvontatarkoituksessa ministeriöiden ja EU:n suuntaan. OECD hyväksyi tutkimuksen päätöksentekomenettelyssään tammikuussa, ja sen tuloksia esiteltiin OECD:n samassa yhteydessä järjestämässä seminaarissa Pariisissa. Tutkimus julkistettiin maaliskuussa Brysselissä järjestetyssä tilaisuudessa, johon osallistui keskeisiä EU-komission, Euroopan Parlamentin ja alueiden komitean edustajia. Maakuntaliitto tehosti ja systematisoi maakunnan tulevaisuusskenaarioiden seurantaa ja skenaarioiden käyttöä maakunnan kehittämisessä.
    - Maakuntaliiton ennakointiverkko -hanke aloitti ennakkoinnin verkostomaisen toimintamallin jalkauttamisen maakunnan toimijoiden käyttöön. Verkoston vuorovaikutuksen ja tiedonjakamisen alustaksi suunniteltiin ja toteutettiin uudenlainen verkkoalusta (www.esavoennakoi.fi). Lisäksi käynnistettiin ja aktivoitiin verkoston toimintaa, ja sen osaamista kehitettiin ennakointikoulutusta järjestämällä. Tavoitteena on, että ennakkoinnin toimintatapa on juurtunut toimijoiden käyttöön maakuntauudistuksen astuessa voimaan 1.1.2020.
    - Maakuntaliitto kehitti edelleen tilasto-, paikka- ja muuta tietopalvelua kuntien ja yhteistyökumppaneiden suuntaan sekä maakunnan kehittämisen tueksi.
    - Maakuntaliitto valmisteli vuoden lopulla maakunnan tilannekuvan taustamateriaalin alkuvuodesta 2018 ministeriöiden kanssa käytävään aluekehittämisen keskustelun simulaatiokierrokseen. Aluekehittämisen keskustelu on maakuntauudistuksen yhteydessä käyttöön otettava uusi menettely.
  - Maakuntaohjelma ja sen toimeenpanosuunnitelma (topsu) ulottuvat maakuntauudistuksen jälkeiseen aikaan
    - Maakuntaliitto laati yhteistyössä jäsenkuntien, Ely-keskuksen ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa Etelä-Savon uuden maakuntastrategian linjauksiin pohjautuvan maakuntaohjelman vuosille 2018–2021. Maakuntavaltuusto hyväksyi

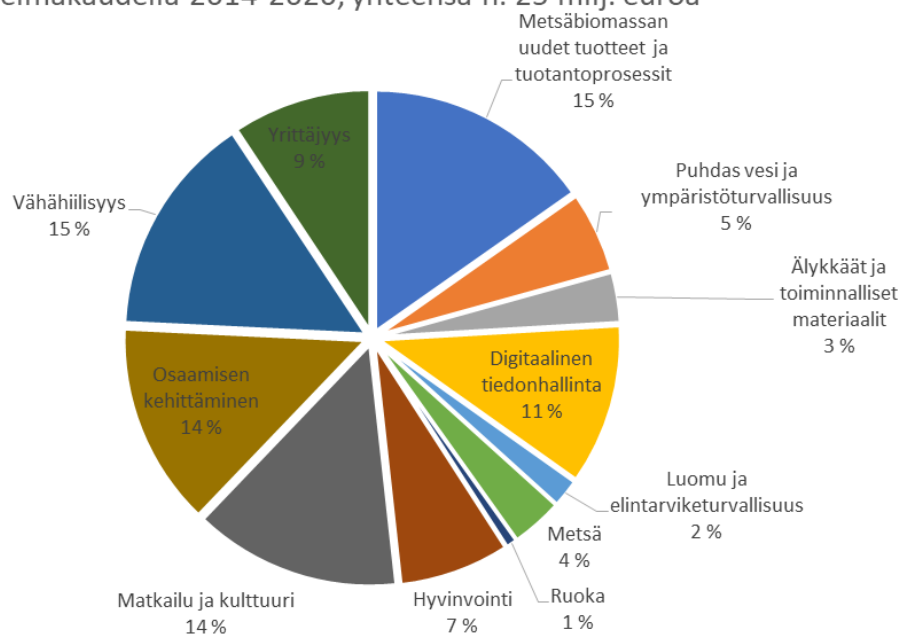
maakuntaohjelman syyskokouksessaan 12.12.2017. Uudet maakuntaohjelmat valmisteltiin Suomessa vuonna 2017 rinnan maakuntaudistuksen kanssa, ja ohjelmat ulottuvat uusien maakuntien ensimmäisiin toimintavuosiin. Nyt yhteistyössä valmisteltu ohjelma toimii pohjana myös uuden maakuntalain tarkoittaman maakuntastrategian elinvoimaosiolle, mikä tuo jatkuvuutta maakunnan kehittämiseen.

Strategiatyötä viedään eteenpäin maakuntaohjelmassa

- o Maakuntaliitto laati yhteistyössä Ely-keskuksen, jäsenkuntien ja muiden keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman (TOPSU) ja siihen sisältyvän rakennerahasto-ohjelman rahoitussuunnitelman vuosille 2018–2019. TOPSU sisältää uutta maakuntaohjelmaa toteuttavat keskeiset toimenpidekokonaisuudet ja hankkeet sekä päivitetyn Alueelliset innovaatiot ja kokeilut (AIKO) -ohjelman linjaukset Etelä-Savossa. Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) hyväksyi [toimeenpanosuunnitelman](#) ja [rahoitussuunnitelman](#) syyskuussa 2017.
- Rakennerahasto-ohjelmalla 2014–2020 toteutettiin maakuntaohjelmaa
  - o Maakuntaliitto ohjasi, edisti ja seurasi aluekehitysviranomaisena Suomen rakennerahasto-ohjelman toimeenpanoa maakunnassa. Vuonna 2017 Etelä-Savo oli puheenjohtajana vetovastuussa myös Itä- ja Pohjois-Suomen yhteistyöstä rakennerahastoasioissa. Liitto seurasi ohjelman rahoituskehityksen käyttöä, suunnasi hakuja ja kehitti hakumenettelyjä ja hanketoimintaa sekä seurasi hankerahoitusta ja ohjelman vaikuttavuutta. Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) kokoon-tui vuonna 2017 yhteensä neljä kertaa ja sen sihteeristö 12 kertaa. Maakunnassa oli vuonna 2017 käytettävissään noin 28,2 miljoonan euron myöntövaltuus, josta 19,3 M€ EAKR+valtio ja 8,9 M€ ESR+valtio. Etelä-Savossa järjestettiin kolme hankehakua, jotka painottuivat älykkään erikoistumisen strategian mukaisiin hankkeisiin sekä vähähiilisyys-tavoitteeseen. MYR ja sen sihteeristö käsitelivät yhteensä 66 hankehakemusta (n. 18 M€), joista 52 (n. 17 M€) sai myönteisen päätöksen.
  - o Maakuntaliitto toteutti välittävänä viranomaisena Suomen rakennerahasto-ohjelmaa. Maakuntaliitolla oli käytettävissään uutta myöntövaltuutta ohjelman hankkeisiin yhteensä 9,1 M€ (EAKR+valtio). Liitto rahoitti 21 hanketta (n. 8,5 M€).

**Maakuntaliiton teemoittain rahoittamat hankkeet
ohjelmakaudella 2014-2020, yhteensä n. 25 milj. euroa**

- o Valtionvarain Controller -toiminto kävi maakuntaliitossa tarkastuskäynnillä ja hallintoviranomainen (HVO/TEM) ohjaus- ja valvontakäynnillä vuoden 2017 aikana. Tarkastushavaintojen perusteella maakuntaliitto teki tarkistuksia mm. esitelykäytäntöihin sekä hankevalintamenettelyn dokumentointiin.

EU ohjelmakauden 2014-2020 rahoitetut hankkeet vuonna 2017

Toteuttaa tavoitetta	Hankkeen nimi	Toteuttaja	Eu+valtio
Tavoite: Yritykset ovat kilpailukykyisiä ja maakunnan avaintoimialat toimivat kannattavasti ja ekotehokkaasti			
	Fisu-postilla järvikalat liikkeelle	Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	160 883
	Perinteisestä jätevedenpuhdistuksesta kohti resurssitehdasta	Lappeenrannan teknillinen yliopisto	280 918
	Puhdistamolietteet hyötykäyttöön	Lappeenrannan teknillinen yliopisto	140 224
	Palosuojauksella uutta liiketoimintaa lämpöpuuklusterille	Mikkelin Ammattikorkeakoulu Oy	209 760
	Selluloosa ja selluloosajohdannaiset elintarvikkeissa	Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	83 487
	Teollisen ekosysteemin kehittämishanke	Savonlinnan Hankekehitys Oy	118 993
	Töihin -Metsä ja logistiikka-alan työvaltaisen oppimisen kehittäminen Etelä-Savossa	Itä-Savon Koulutuskuntayhtymä	341 463
	Veget ja hilet haltuun pk-ruokapalveluyrityksissä	Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	484 032
			1 819 760
Tavoite: Koulutus ja tutkimus palvelevat maakunnan elinkeinoelämää			
	Savonlinna International Education Center OY:n valmistelutyö ja perustamisedellytysten testaaminen koulutusvientä varten	Savonlinnan kaupunki	152 553
	SmartTree - eliittitaimien tuotantoteknologian kehittäminen	Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	57 470
	Teknologia-alan arvoketjujen vähähiiliset ratkaisut ja digitaalinen hallinta vienti- ja kansainvälistymisvalmiuksien edistämiseksi - DCFB	Mikkelin kehitysytio Miksei Oy	178 512
			388 535
Tavoite: Maakunnan kärkiosaamisalat vahvistuvat ja menestyvät			
	Digitalia - digitaaliset aineistot käyttöön	Mikkelin Ammattikorkeakoulu Oy	427 425
	Etelä-Savo kestävän vapaa-ajan asumisen ykkösalueeksi	Miksei Oy	151 135
	Hallinnon paperiaineistojen digitoinnin suunnitteluprojekti	Kansallisarkisto	530 626
	Hotwood - Puun lämpökäsittely hydrolyysillä	Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	375 952
	Lähde luomun matkaan! – Luomun lisäarvon hyödyntäminen Etelä-Savon matkailuyritysten liiketoiminnassa.	Luonnonvarakeskus	100 072
	Metsähakkeen laadun parantaminen ja hankintajärjestelmän tehostaminen jatkuvatoimisen laadunmittauksen tuottaman informaation avulla (JATKUMO)	Lappeenrannan teknillinen yliopisto	118 993
	VisitSaimaa – Lakeland Finland 2017-2019	Miksei Oy	261 948
			1 966 151
Tavoite: Etelä-Savon väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen mallimaakunnaksi			
	Datasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluja	Mikkelin Ammattikorkeakoulu Oy	644 980
	Älykäs hyvinvointilaboratorio	Mikkelin Ammattikorkeakoulu Oy	575 220
			1 220 200
YHTEENSA			5 394 646

Yhteensä

Yhteensä

Yhteensä

Yhteensä

- Muuta ohjelmatyötä ja rahoitusta edistettiin
  - Maakuntaliitto osallistui Kaakkois-Suomi – Venäjä CBC-ohjelman toimeenpääntöön. Ohjelman hallintoviranomaisena toimii Etelä-Karjalan liitto. Ohjelman ensimmäinen hakukierros päättyi 15.3. ja toinen 30.6.2017. Hakuihin tuli yhteensä 80 hanke-ehdotusta, joissa haettiin yhteensä noin 60 miljoonan euron rahoitusta. Seurantakomitea on hyväksynyt rahoitettavaksi yhteensä 20 hanketta, joihin myönnettiin rahoitusta yhteensä 14,3 M€. Viidessä hankkeessa päätoteuttaja on Etelä-Savosta. Venäjä-rajaohjelmien hankkeita ei vielä vuonna 2017 päästy aloittamaan.
  - Maakuntaliitto edisti kansainvälistä, kansallista ja alueellista ohjelma- ja hanketyötä sekä rahoituksen saamista maakuntaan ja toimijoiden pääsyä rahoituksen piiriin. Vuoden 2017 aikana maakuntaliitto on myöntänyt rahoitusta kuudelle Alueelliset innovaatiot ja kokeilut (AIKO) -ohjelman hankkeelle. Loppuvuodesta liitto valmisti yhdessä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien ja EU-toimiston kanssa yhteistyöhanketta EU:n Industrial modernisation -pilottihakuun. Hakemus jätettiin tammikuussa 2018. Liitto toimii aktiivisesti Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston kansainvälisessä verkostossa ja muilla kansainvälisillä foorumeilla vahvistaen kumppanuusverkostoja ja etsien rahoitusmahdollisuuksia.

Rahoitetut AIKO-hankkeet vuonna 2017			
Hankkeen nimi	Toteuttaja	AIKO €	Yhteensä €
Mikkeli turvallisuuden päämajakaupungiksi	Mikkelin kehitysytio Miksei Oy	55 270	78 958
Mikkelin seudun henkilöliikenteen AIKO-hanke, saavutettavuutta uusilla liikkumispalveluilla ja liikenteen älyteknologioilla	Mikkelin kaupunki	59 500	85 000
Kotiovelle	Pertunmaan kunta	41 300	59 000
HevosWatti - Hevosennalan demonstraatiokokeet Etelä-Savon elinkeinoelämää vahvistamaan	Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	70 000	100 000
YHTEENSÄ		226 070	322 958

- Vuoden 2020 jälkeiseen EU-budjettikauden valmisteluun vaikutettiin
  - Maakuntaliitto osallistui tulevan EU-budjettikauden sisältöjä ja rahoitusta koskevaan edunvalvontatyöhön yhdessä muiden maakuntien (erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomen sekä Kaakkois-Suomen), ministeriöiden (erityisesti TEM), kansainvälisten kumppaneiden (erityisesti NSPA-alue) sekä maakunnan toimijoiden kanssa. Etelä-Savo oli Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien puheenjohtajana vuonna 2017 vastuussa yhteisesti hoidettavien asioiden valmistelusta ja edistämisestä.
  - Maakuntaliitto on tiivistänyt Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimistoa apuna käyttäen yhteydenpitoa EU-instituutioihin, ensisijaisesti komissioon ja parlamenttiin. NSPA-yhteistyönä tilattu OECD:n tutkimus Euroopan pohjoisten harvaan asuttujen alueiden kehityspotentialista ja -haasteista julkistettiin Brysselissä maaliskuussa, ja sen tuloksia on esitelty keskeisille EU-vaikuttajille kotimaassa ja Brysselissä.
  - Maakuntaliitto on vaikuttanut Suomen tulevan EU-aluepolitiikan linjausten valmisteluun valtakunnallisissa työryhmissä, eduskunnan valiokuntatyön kautta sekä nostamalla asioita virkamies- ja poliittiseen keskusteluun.

- Maakuntakaava ja liikennejärjestelmätyö aluesuunnittelun työkaluina
  - Maakuntaliitto saattoi päätökseen Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaavaan prosessin ja edisti sen toteuttamista. Maakuntaliitto kokosi voimassaolvien kolmen maakuntakaavan yhdistelmäaineiston sekä toteutti samalla maakuntakaavan paikkatietoaineiston rajapintapalvelun. Maakuntaliitto järjesti myös valtakunnalliset maakuntakaavoituksen neuvottelupäivät Mikkelissä yhteistyössä Ympäristöministeriön kanssa.
  - Maakuntaliitto koordinoi seudullista, maakunnallista ja ylimaakunnallista liikennejärjestelmäsuunnittelua sekä liikenteen edunvalvontaa. Maakuntaliitto järjesti yhdessä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa Itä-Suomen liikennejärjestelmäpäivät Mikkelissä.
- Maakuntauudistusta valmisteltiin
  - Alueiden kehittämisen ja aluesuunnittelun tehtäväaloilla on vuoden 2017 aikana valmisteltu maakuntauudistusta erityisesti Alueiden kehittämisen sekä Aluesuunnittelun valmistelutyöryhmissä, joissa maakuntaliitto on vetovastuussa. Liitto on lisäksi osallistunut ELY-keskuksen johtamien kasvupalveluiden sekä maatalouden valmistelutyöryhmien työhön.
  - Aluekehittämisen ja aluesuunnittelun työpanosta on käytetty myös uuden maakuntalain tarkoittaman maakuntastrategian valmisteluun, joka käynnistyi loppuvuodesta.
  - Maakuntaliitto on ollut aktiivinen valtakunnallisessa maakuntauudistuksen valmistelutyössä mm. osallistumalla erilaisiin aluekehittämisen ja aluesuunnittelun valmistelutyöryhmiin ja muihin prosesseihin, lakivalmistelun kommentointiin, lausuntovalmisteluihin sekä muuhun edunvalvontaan.

Maakuntastrategian keskeisten sisältöpainotusten edistäminen

Maakuntastrategian sisältöpainotukset – metsä, ruoka ja vesi – ohjasivat kehittämistä

Maakuntaliitto edistää seuraavien elinvoima- ja vetovoimatavoitteiden toteutumista:

- Ihmisten toimeentulo ja aluetalous vahvistuu.
  - Ihmisten hyvinvointi kohenee.
  - Maakunnan innovaatiokyky paranee.
  - Ainutlaatuista ympäristöä ja luonnonvaroja hyödynnetään monipuolisesti ja kestävästi.
  - Etelä-Savo kehittyy kansainväliseen ja monikulttuuriseen suuntaan.
- Ihmisten toimeentuloa ja aluetaloutta vahvistettiin – osaava työvoima ja kilpailukykyiset yritykset avainasemassa
    - Maakuntaliitto paransi yritysten kilpailukykyä ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä tukemalla uuden teknologian kehittämistä ja hyödyntämistä älykkään erikoistumisen painopistealueilla, edistämällä yritysten kasvua, verkostoitumista ja kansainvälistymistä sekä edistämällä yritysten sukupolven- ja omistajavaihdoksia.
    - Maakuntaliitto edisti metsään, veteen ja ruokaan perustuvaa kestävää, innovatiivista kasvua kehittämis- ja edunvalvontatyössään sekä teemoja edistävien rakennerahastohankkeiden avulla. Maakuntaliitto edisti Etelä-Savon alueellisen metsäohjelman toteuttamista sekä Etelä-Savon maaseudun kehittämissuunnitelman toteuttamista.

- Maakuntaliitto jatkoi yhdessä koulutuksen järjestäjien ja työelämän toimijoiden kanssa koulutustarpeiden ennakointia mm. järjestämällä ja osallistumalla aiheeseen liittyviin keskusteluihin ja tilaisuuksiin.
- Maakuntaliitto teki koulutuksen järjestäjien kanssa koulutuksen rakenteelliseen ja toiminnalliseen kehittämiseen tähtäävää yhteistyötä. Toisen asteen koulutuksen reformiin valmistauduttiin yhdessä koulutuksen järjestäjien kanssa mm. edunvalvonnan keinoin sekä osallistumalla uudistusta edistävien hankkeiden rahoitukseen ja ohjausryhmätyöhön. Maakuntaliitto on osallistunut myös mm. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun, Mikkelin yliopistokeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen kampus- ja tutkimusyhteistyön vahvistamiseen.
- Maakuntaliitto edisti Etelä-Savon matkailustrategian toteuttamista rahoittamalla ja tukemalla strategian mukaisia kehittämishankkeita. Hankkeissa painottui Saimaan kansainvälistyminen sekä vastuullisen matkailun edistäminen.
- Maakuntaliitto osallistui Visit Finlandin matkailun katto-ohjelmiin ja kärkihankkeisiin, edisti osaltaan niiden toteutusta ja toimi Visit Finlandin alueellisten asiantuntijoiden verkostossa.
- Maakuntaliitto edisti Etelä-Savon saavutettavuutta ja sujuvaa arkea ajamalla maakunnan liikenteellistä etua, edistämällä koko Itä-Suomen kattavalla liikennejärjestelmätyöllä maakunnan liikennejärjestelmää ja liikennepalveluja sekä avustamalla kuntia laajakaistahankkeiden suunnittelussa ja toteuttamisessa. Maakuntaliitto rahoitti uusien liikennepalveluiden kokeiluhankkeita sekä teetti selvityksen haja-asutusalueiden tietoliikennepalveluiden kehittämismahdollisuuksista maakunnassa.
- Ihmisten hyvinvointia kohennettiin – ennakoiva terveyden edistäminen ja turvallinen elinympäristö
  - Maakuntaliitto lähti vuonna 2017 mukaan Kunta hyvinvoinnin edistäjänä -verkostohankkeeseen, jonka tavoitteena on tukea kuntien uutta hyvinvointiroolia ja selkeyttää ja kehittää kuntien ja maakunnan toimintatapoja hyvinvoinnin edistämiseksi.
  - Maakuntaliiton koordinoimalla Hyvinvointia kulttuurista Etelä-Savoon -hankkeella aloitettiin maakunnallisen kulttuurihyvinvointisuunnitelman laatiminen ja käynnistettiin yhdessä alueen toimijoiden kanssa toimenpiteitä ja kokeiluja kulttuurin/taiteen juurruttamiseksi sote-palveluihin.
  - Maakuntaliitto edisti Etelä-Savon kulttuurin tulevaisuusohjelman toimeenpanoa ja käynnisti toimijoita verkottavan kulttuurin tulevaisuuspöytä -työskentelyn.
  - Maakuntaliitto koordinoi Suomi100-juhlavuotta maakunnassa ja toteutti osaltaan juhlavuoden ohjelmaa. Juhlavuoden Yhdessä -teema toteutui Etelä-Savossa erinomaisesti. Viralliseen ohjelmaan liitettyjä hankkeita oli maakunnassa yhteensä yli 220, ja niistä suurin osa piti sisällään useita erillisiä tapahtumia. Näiden lisäksi kunnat ja koulut järjestivät omaa ohjelmaa. Juhlavuoden kunniaksi ideoidut ohjelmahankkeet olivat sisällöltään hyvin monipuolisia, ja niihin lähtivät mukaan niin suuret kuin pienemmätkin toimijat. Maakuntamme ohjelmassa nähtiin eniten taiteen ja kulttuurin tarjontaa mm. konsertteina, teatteri- ja tanssiesityksinä, näyttelyinä, valotaiteena sekä käsitöinä.
  - Maakuntaliitto on mukana Nuorten ääni maakunnassa -hankkeessa, jossa Etelä-Savo on yhtenä pilottimaakuntana.
  - Maakuntaliitto tekee hyvinvointialan toimijoiden kanssa strategisen tason yhteistyötä ja osallistuu konkreettisiin kehittämistoimiin.
  - Maakuntaliitto osallistui turvallisen elinympäristön kehittämiseen yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa
  - Maakuntaliitto edisti ennakoivaa ja kysyntää vastaavaa maankäyttöä ohjaamalla ja kehittämällä kuntakaavoitusta sekä edisti keskustusten kehittämistä: toiminta Elävät Kaupunkikeskustat ry:n hallituksessa, hanketyö ja viestintä.

- Maakunnan innovaatiokykyä vahvistettiin – älykäs erikoistuminen ja arjen ratkaisut
  - Maakuntaliitto päivitti yhteistyössä keskeisten innovaatiotoimijoiden kanssa Etelä-Savon älykkään erikoistumisen strategian. Sen painotukset tukevat maakuntastrategian kärkivalintoja metsä, vesi, ruoka.
  - Maakuntaliitto vahvisti älykkään erikoistumisen mukaisia innovaatiokärkiä ja innovaatioalustoja neuvotellen ja hakien rahoitusmahdollisuuksia sekä edisti niihin liittyvää innovaatiotoimintaa, kestävää luonnonvarojen hyödyntämistä ja ihmisten hyvää arkea mm. rakennerahastohankkeiden avulla.
- Ainutlaatuinen ja monipuolinen ympäristö – luonnonvaroja kestävästi käyttävä Etelä-Savo
  - Maakuntaliitto edisti niin Saimaan kuin Lakelandin mittakaavassa tehtävää tiiviimpää yhteistyötä matkailun kansainvälisessä markkinoinnissa ja osallistui tähän liittyvän tuotekehitystyön tukemiseen.
  - Maakuntaliitto tuki ja edisti maakunnan lähiruoka- ja luomutuotantoon ruokakulttuurin ja ruokamatkailun kehittämistyötä.
  - Maakuntaliitto hallinnoi D.O. Saimaa -laatu- ja alkuperämerkkiä, joka pyrkii tekemään näkyväksi alueella vastuullisesti tuotetut raaka-aineet ja niiden käyttäjät. Merkille avattiin uusi design ja taidekäsityöt -kategoria nostamaan esiin alueen designosaamista, joka myös hyödyntää kestävästi alueen luonnonvaroja.
  - Maakuntaliitto edisti luonnonvarojen kestävää käyttöä ja hyvän ympäristön säilymistä sekä Pariisin ilmastopimuksen toteuttamista osallistumalla luonnonvarojen kestävään käyttöön liittyvään hanketoimintaan, työryhmätyöskentelyyn sekä arvioimalla maakuntaohjelman vaikutuksia ja antamalla lausuntoja.
  - Maakuntaliitto osallistui vesienhoitosuunnitelmien toimeenpanoon hanketoiminnan ja työryhmätyöskentelyn kautta, sekä osallistumalla paikallisiin vesien suojelutalouksiin.
  - Maakuntaliitto osallistui Fennoskandian vihreän vyöhykkeen toimintaan ympäristöministeriön asettaman työryhmän puitteissa sekä edisti Saimaan Geopark -statuksen saamista eteläiselle Saimaalle. Maakuntaliitto on mukana Saimaa Geopark yhdistyksen toiminnassa. Yhdistyksen toimesta laadittu hakemus Unesco Global Geopark statuksen saamisesta Saimaalle jätettiin ympäristöministeriön välittämänä Unescolle marraskuun 2017 lopussa. Maakuntahallitus tutustui opintomatalla 13–16.6.2017 Saksan Bergstrasse-Odenwaldin Geoparkin toimintaan. Geopark viestintää tehtiin lehtikirjoituksin ja seminaarein. Saimaa Geoparkin alueelle järjestettiin esievaluointi, jonka teki kreikkalainen Ilias Valiakos Lesvoksen geoparkista, esievaluoinnista oli hyötyä Unescolle tehtävän hakemuksen kirjoittamisessa.
  - Maakuntaliitto edisti saimaannorpan suojelua sekä suojelun, kalastuksen ja matkailun yhteensovittamista osallistumalla saimaannorpan suojelutyöryhmän työhön sekä antamalla lausuntoja matkailuun liittyvistä kaava-ym. hankkeista. Ympäristöministeriö vahvisti päivitetyn Saimaannorpan suojelun strategia ja toimenpidesuunnitelman syksyllä 2017.
  - Maakuntaliitto edisti Etelä-Savon kulttuuriympäristön arvojen säilymistä ja kestävää käyttöä osallistumalla maakunnan kulttuuriympäristötyöryhmän työhön sekä käynnistämällä Etelä-Savon modernin arkkitehtuurin nykytilaselvityksen laatimisen. Lisäksi liitto on osallistunut ympäristöministeriön käynnistämään kulttuuriympäristö voimavarana maakunnissa ja alueilla selvityksen laadintaan työpajoissa ja tiedontuottajana. Kulttuuriympäristötietokantaa (esku) on päivitetty ja sen tietoja on jaettu. Kulttuuriympäristöasioita on esitelty niin maakuntakaavapäivillä kuin kuntien rakennustarkastajien ja kaavoittajien koulutuspäivilläkin.
  - Maakuntaliitto edisti vapaa-ajan asumisen ja vapaa-ajan toimintojen kehittämistä sekä luonnon virkistyskäyttöä hanketoiminnan sekä tiedottamisen kautta. Sekä virkistyskäytöstä, että loma-asutuksesta julkaistiin ELY:n ja maakuntaliiton yhteinen puheenvuorokirjoitus, jota jaettiin myös paikallislehtiin.

- o Maakuntaliitto edisti ihmisten hyvinvointia hallinnoimalla kuntien perustamaa Saimaan virkistysalueyhdistystä. Virkistysalueilla toteutettiin mm. mökkien ja laituriin korjauksia. Saimaan virkistysalueyhdistys järjesti myös kaikille avoimen veneilyseminaarin Puumalassa.

Tavoitteita edistettiin yhteiskuntasuhteilla ja viestinnällä

Tavoitteet:

- Maakunnan näkyvyys, toimijoiden ja asukkaiden osallisuus ja toiminnan avoimuus lisääntyy.
- Maakunnan edun ajaminen on oikea-aikaista ja tuloksellista.
- Maakunnan sisäinen ja ulkoinen yhteistyö, ml. kansainvälinen yhteistyö, on sujuvaa ja vaikuttavaa.
- Maakunnan selkeä viestintä edistää yhteistä tahtotilaa.

Vaikuttaminen, tiedottaminen, viestintä ja yhteistyö sidosryhmien kanssa olivat keskeisessä asemassa maakunnan tavoitteiden ja viestin edistämisessä vuonna 2017. Maakuntaliiton oman toiminnan keskiössä oli monipuolinen viestintä. Maakuntaliiton rooli maakuntauudistuksen koordinoijana vahvistui vuonna 2017. Maakuntaliitto teki monipuolista yhteistyötä maakuntauudistukseen liittyvien tahojen kanssa koko vuoden. Sote- ja maakuntauudistuksen viestintää kehitettiin ja keskeiseksi periaatteeksi valittiin avoimuus ja vuorovaikutteisuus. Keskeisimpänä viestintäkänävänä olivat Etelä-Savon maakuntauudistuksen internetsivut www.es2019.fi.

Eri valmisteluprosesseissa muodostuneita tavoitteita edistettiin laaja-alaisella ja monikärkisellä viestinnällä. Viestinnässä tuotiin esiin maakuntaliiton osaamista ja asiantuntemusta monipuolisesti eri henkilöiden kautta. Sote- ja maakuntauudistuksen osana haluttiin myös korostaa Etelä-Savon maakuntaliiton laaja-alaista asiantuntemusta eri sektoreilla. Maakuntaliiton viestintäohjetta ja toimintatapoja sekä viestinnän prosessia uudistettiin vastamaan näitä tavoitteita.

Verkostoissa toimiminen ja sidosryhmäyhteistyö tuotiin selkeästi yhteen muun viestinnän kanssa toimivaksi kokonaisuudeksi. Toimivilla, monipuolisilla sekä laaja-alaisilla yhteiskuntasuhteilla niin maakunnan sisällä kuin ulkopuolellakin, tuotiin esiin maakunnan tavoitteita eri päätöksentekotasolla sekä intressiryhmissä. Nopeasti muuttuviin tilanteisiin reagoitiin sidosryhmäverkoston yhteistyötä hyödyntäen. Mediaseurannan ja sidosryhmäverkostoissa toimimisen kautta ylläpidettiin tilannekuvaa maakunnasta sekä ympäröivästä maailmasta. Maakuntien välisellä yhteistyöllä tuotiin lisää vahvuutta ja vaikuttavuutta yhteisten tavoitteiden edistämisessä.

Etelä-Savon rooli toisaalta osana Itä-Suomi yhteistyötä toisaalta osana Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan kanssa muodostuvaa vaalipiiriä asettaa Etelä-Savon mielenkiintoiseen asemaan kahden alueen rajalle. Edunvalvontatyössä maakuntaliitto toimi näihin suuntiin avoimesti ja johdonmukaisesti varmistaen hyvän yhteistyön molempien alueiden kanssa.

Vuonna 2017 Venäjän kanssa tehtävän yhteistyön osalta tilanne oli edelleen yleisestä maailmanpoliittisesta tilanteesta johtuen haastava. Monella sektorilla yhteistyö kuitenkin osoitti vilkastumista. Maakuntaliitto ja sen sidosryhmät hakivat myös uusia yhteistyösuuntia, joista esimerkiksi Iranin aktiivinen mukaan tulo kansainvälisesti oli kiinnostava talouspakotteiden lieventämisen seurauksena. Vaikka Venäjän kanssa tehtävä yhteistyö on vähentynyt, ei sen edellytyksiä tulevaisuudessa ole kadotettu. Vuorovaikutusta on käyty henkilötasolla ja eri organisaatioiden välillä edelleen.

Kiinan kanssa tehtävä yhteistyö keskittyi edelleen ystävyyskaupunki Shaoxingiin. Maakuntaliitossa vieraili jonkin verran ryhmiä myös muualta Kiinasta. Vuonna 2017 maakuntaliitto osallistui ystävyyskaupunkifoorumin järjestämiseen. Ystävyyskaupunkisopimuksen myötä maakuntaan on saatu myös muutamia mielenkiintoisia yritystason sopimusaihioita. Maakuntaliitto toimi edelleen yhteistyön avaajana ja loi puitteita yhteistyölle.

Parikkalan rajanylityspaikan avaamiseksi tehtävää vaikuttamistyötä jatkettiin niin Suomen kuin Venäjänkin puolella. Venäjän puolella tehtyjen liikennehankkeiden eteneminen on parantanut edellytyksiä rajanylityspaikan avaamiselle. Vaikka asia ei juuri nyt ole edennyt, on valmiudet rajanylityspaikan avaamiseksi oltava tulevaisuudessa olemassa.

- Maakunnan näkyvyyttä edistettiin ja toiminnan avoimuutta lisättiin
  - Toimi Itä-Suomi yhteistyön puheenjohtajamaakuntana ja isännöi puheenjohtajamaakuntana Itä- ja Pohjois-Suomen huippukokousta syys-elokuunvaihteessa Mikkeliissä.
  - Itä- ja Pohjois-Suomen yhteistyössä korostui EU:n tulevaan budjettikauteen liittyvä edunvalvonta kotimaassa ja EU:n suuntaan.
  - Kehitti maakuntaliiton viestintää uudistamalla maakuntaliiton verkkosivuston parantamaan tiedon löytymistä, käytettävyyttä ja asiakaspalvelua.
  - Isännöi Päämajasymposiumin yhteydessä tasavallan presidentin vierailua maakunnassa sekä osallistui vierailun suunnitteluun ja toteutukseen.
  - Toteutti uutta maakuntastrategiaa esittelevän artikkelisarjan yhteistyössä Etelä-Savon elinkeino-, liikenne, ja ympäristökeskuksen kanssa.
  - Tiivistä viestinnän ja edunvalvonnan yhteistyötä maakunta- ja sote-uudistuksessa mukana olevien organisaatioiden kanssa.
  - Vuonna 2017 Etelä-Savon maakuntaliitto järjesti kaksi Suomi 100 ja Yhdessä –teemaista maakuntapäivää: 7.4. Pieksämäen Poleenissa ja 15.12. Mikkelin Mikaelissa. Pieksämäellä ohjelmassa oli puheenvuoroja ja esityksiä juhluvuoden ohjelmajärjestäjiltä eri puolilta maakuntaa, ja tilaisuuteen osallistui n. 70 henkilöä. Mikkeliissä tilaisuus rakentui rakkaudesta maakuntaan ja tilaisuudessa pohdittiin maakuntaidentiteettiä ja kotiseuturakkautta. Tähän tilaisuuteen osallistui yli 100 henkilöä eri puolilta maakuntaa.
- Maakunnan kansainvälistä yhteistyötä vahvistettiin
  - Maakuntaliitto edisti maakunnan kansainvälistymistä erilaisilla vienninedistämistoimilla (mm. kohdealuevierailut ja vastavierailut) sekä parantamalla mm. hankerahoituksella maakunnan toimijoiden kansainvälistymisvalmiuksia ja verkostoitumista ja valmiuksia vastaanottaa ja integroida maahanmuuttajia maakuntaan.
  - Osallistui yhdessä Mikkelin kaupungin kanssa ystävyyskaupunkifoorumin järjestämiseen ja isännöi erityisesti ystävyyskaupunki Shaoxingin vieraita.
  - Otti vastaan Kiinalaisia delegaatioita maakunnan esittelytapaamisten muodossa.
  - Piti yhteyttä venäläisiin sidosryhmiin ja valmiuksia toimenpiteisiin eri sektoreilla.

TILINPÄÄTÖS 2017

Sivu

1.	Toimintakertomus	
2.	Talousarvion toteutuminen 31.12.2017	1-3
3.	Tuloslaskelma 31.12.2017	4
4.	Rahoituslaskelma	5
5.	Tase 31.12.2017	6
6.	Liitetiedot	7-11
7.	Maakuntahallituksen allekirjoitus	12
8.	Tilinpäätösmerkintä	13
9.	Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista	14

TOTEUTUMAVERTAILU

1.1.-31.12.2017

Luottamushenkilöhallinto	Talousarvio	Muutos / KS	Käyttösuunn.	Toteutuma 1-12/2017	Poikkeama KS /TOT	Käyttö %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 377 700		2 377 700	2 377 841,12	-141,12	100,0
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot				24 692,17	-24 692,17	100,0
Toimintatuotot yht.	2 377 700		2 377 700	2 402 533,29	-24 833,29	101,0
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-194 400	31 800	-162 600	-164 331,63	1 731,63	101,1
Palvelujen ostot	-273 900	-11 000	-284 900	-279 553,39	-5 346,61	98,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 800		-20 800	-41 705,05	20 905,05	200,5
Avustukset						
Muut toimintakulut	-50 500	-4 000	-54 500	-47 230,47	-7 269,53	86,7
Toimintakulut yht.	-539 600	16 800	-522 800	-532 820,54	10 020,54	101,9
TILIKAUDEN TULOS	1 838 100	16 800	1 854 900	1 869 712,75	-14 812,75	100,8

Virasto	Talousarvio	Muutos / KS	Käyttösuunn.	Toteutuma 1-12/2017	Poikkeama KS /TOT	Käyttö %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	25 000		25 000	28 517,78	-3 517,78	114,1
Tuet ja avustukset	7 000		7 000	7 865,16	-865,16	112,4
Muut toimintatuotot	10 200		10 200	9 917,68	282,32	100,0
Toimintatuotot yht.	42 200		42 200	46 300,62	-4 100,62	109,7
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-1 313 100	30 500	-1 282 600	-1 277 502,28	-5 097,72	99,6
Palvelujen ostot	-309 100	-31 300	-340 400	-289 848,92	-50 551,08	85,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-62 100	-3 000	-65 100	-62 134,19	-2 965,81	95,4
Avustukset						
Muut toimintakulut	-108 700	-2 000	-110 700	-106 515,56	-4 184,44	96,2
Toimintakulut yht.	-1 793 000	-5 800	-1 798 800	-1 736 000,95	-62 799,05	96,5
TILIKAUDEN TULOS	-1 750 800	-5 800	-1 756 600	-1 689 700,33	-66 899,67	96,2

TOTEUTUMAVERTAILU

1.1.-31.12.2017

Hankkeet	Talousarvio	Muutos / KS	Käyttösuunn.	Toteutuma 1-12/2017	Poikkeama KS /TOT	Käyttö %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	30 000	56 200	86 200	90 804,02	-4 604,02	105,3
Tuet ja avustukset	370 200	439 600	809 800	752 331,03	57 468,97	92,9
Muut toimintatuotot						
Toimintatuotot yht.	400 200	495 800	896 000	843 135,05	52 864,95	94,1
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-491 200	-93 700	-584 900	-564 415,93	-20 484,07	96,5
Palvelujen ostot	-130 500	-336 400	-466 900	-382 521,54	-84 378,46	81,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 400	-1 500	-9 900	-21 345,36	11 445,36	215,6
Avustukset	-20 000	-70 000	-90 000	-77 966,23	-12 033,77	86,6
Muut toimintakulut	-37 500	-5 200	-42 700	-37 700,98	-4 999,02	88,3
Toimintakulut yht.	-687 600	-506 800	-1 194 400	-1 083 950,04	-110 449,96	90,8
TILIKAUDEN TULOS	-287 400	-11 000	-298 400	-240 814,99	-57 585,01	80,7
Yhteensä	Talousarvio	Muutos / KS	Käyttösuunn.	Toteutuma 1-12/2017	Poikkeama KS /TOT	Käyttö %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 432 700	56 200	2 488 900	2 497 162,92	-8 262,92	100,3
Tuet ja avustukset	377 200	439 600	816 800	760 196,19	56 603,81	93,1
Muut toimintatuotot	10 200	0	10 200	34 609,85	-24 409,85	339,3
Toimintatuotot yht.	2 820 100	495 800	3 315 900	3 291 968,96	23 931,04	99,3
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-1 998 700	-31 400	-2 030 100	-2 006 249,84	-23 850,16	98,8
Palvelujen ostot	-713 500	-378 700	-1 092 200	-951 923,85	-140 276,15	87,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-91 300	-4 500	-95 800	-125 184,60	29 384,60	130,7
Avustukset	-20 000	-70 000	-90 000	-77 966,23	-12 033,77	86,6
Muut toimintakulut	-196 700	-11 200	-207 900	-191 447,01	-16 452,99	92,1
Toimintakulut yht.	-3 020 200	-495 800	-3 516 000	-3 352 771,53	-163 228,47	95,4
Rahoitustuotot ja kulut	100		100	9 854,69	-9 754,69	9854,7
TILIKAUDEN TULOS	-200 000	0	-200 000	-50 947,88	-149 052,12	25,5

Etelä-Savon maakuntaliiton hallintosäännön 7 § mukaan hankkeiden osalta määräraha ja tuloarvio otetaan maakuntavaltuuston hyväksymään talousarvioon nettomääräisenä. Talousarvio sitoo maakuntahallitusta toimintatulojen ja menojen sekä rahoitustulojen ja -menojen tasolla.

SITOVUUSTASO
MAAKUNTAVALTUUSTO

	Talousarvio 2017	Toteutuma 1-12/2017	Poikkeama
Toimintatulot	2 419 900,00	2 448 833,91	28 933,91
Toimintamenot	-2 620 000,00	-2 509 636,48	110 363,52
Toimintakate	-200 100,00	-60 802,57	139 297,43
Rahoitustulot	1 100,00	9 998,54	8 898,54
Rahoitusmenot	-1 000,00	-143,85	856,15
Vuosikate	-200 000,00	-50 947,88	149 052,12
Tilikauden tulos	-200 000,00	-50 947,88	149 052,12
Tilikauden yli/alijäämä	-200 000,00	-50 947,88	149 052,12

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Toimintatuotot		
Myyntituotot	2 497 162,92	2 572 093,07
Tuet ja avustukset	760 196,19	397 283,03
Muut toimintatuotot	34 609,85	10 106,49
Toimintatuotot yht.	3 291 968,96	2 979 482,59
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 622 439,06	-1 593 967,83
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-351 154,12	-369 380,03
Muut henkilösivukulut	-32 656,66	-54 264,48
Palvelujen ostot	-951 923,85	-670 232,72
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-125 184,60	-111 894,77
Avustukset	-77 966,23	
Muut toimintakulut	-191 447,01	-195 173,48
Toimintakulut yht.	-3 352 771,53	-2 994 913,31
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-60 802,57	-15 430,72
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		226,06
Muut rahoitustuotot	9 998,54	12 527,91
Korkokulut	-53,85	-31,20
Muut rahoituskulut	-90,00	-10,00
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	9 854,69	12 712,77
VUOSIKATE	-50 947,88	-2 717,95
TILIKAUDEN TULOS	-50 947,88	-2 717,95
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-50 947,88	-2 717,95

RAHOITUSLASKELMA

2017

2016

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	-50 947,88	-2 717,95
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-24 692,17	

Investointien rahavirta

Investointimenot		
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	100 000,00	
Toiminnan ja investointien rahavirta	24 359,95	-2 717,95

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	-262 523,49	125 958,91
Korottomien velkojen muutos	261 163,18	-3 257,37
Rahoituksen rahavirta	-1 360,31	122 701,54

Rahavarojen muutos

22 999,64

119 983,59

Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	832 585,15	809 585,51
Rahavarat 1.1.	809 585,51	689 601,92
	22 999,64	119 983,59

TASE	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	10 784,74	86 092,57
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot	5 340 944,16	4 229 105,37
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
3. Muut saamiset	517 877,13	257 993,52
4. Siirtosaamiset	11 814,25	9 174,37
Lyhytaikaiset saamiset	529 691,38	267 167,89
IV Rahat ja pankkisaamiset	832 585,15	809 585,51
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 714 005,43	5 391 951,34
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	87 909,27	87 909,27
III Muut omat rahastot		
IV Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	602 127,25	604 845,20
V Tilikauden yli/alijäämä	-50 947,88	-2 717,95
C PAKOLLISET VARAUKSET		
2. Muut pakolliset varaukset		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1. Valtion toimeksiannot	5 340 944,16	4 229 105,37
E VIERAS PÄÄOMA		
II Lyhytaikainen		
6. Ostovelat	114 272,82	62 581,40
7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	39 943,98	39 959,93
8. Siirtovelat	579 755,83	370 268,12
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 714 005,43	5 391 951,34

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 1

Sijoitusten arvostus:

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus:

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 6

	2017	2016
Toimintatuotot tehtäväalueittain		
Luottamushenkilöhallinto	2 402 533,29	2 455 623,30
Virasto / Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu	46 300,62	54 875,82
Hankkeet	843 135,05	468 983,47
Toimintatuotot yhteensä	3 291 968,96	2 979 482,59

Toimintakulut tehtäväalueittain

Luottamushenkilöhallinto	-532 820,54	-505 154,66
Virasto / Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu	-1 736 000,95	-1 835 714,23
Hankkeet	-1 083 950,04	-654 044,42
Toimintakulut yhteensä	-3 352 771,53	-2 994 913,31

Liitetieto 9

Palvelujen ostot

Asiakaspalvelujen ostot	0,00	0,00
Muiden palvelujen ostot	951 923,85	670 232,72
Palvelujen ostot yhteensä	951 923,85	670 232,72

Liitetieto 11

Suunnitelman mukaiset poistot

Maakuntavaltuusto 15.11.1996 § 21

Hyödykeryhmä	poistoaika	poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet		
* Aineettomat oikeudet	5 v	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto		
*atk-laitteet	3 v	30 % jäännösarvopoisto
*muut laitteet ja kalusteet	3 v	30 % jäännösarvopoisto
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut		
pitkäaikaiset sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

Maakuntavaltuusto on 10.11.2008 § 19 hyväksynyt käyttöomaisuuden pienhankintarajaksi 15 000 euroa.

Liitetieto 13

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot

AsOy Sajonhovin toimistohuoneiston myyntivoitto	24 692,17

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	2017	2016

Liitetieto 19

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Hankintameno 1.1.

Vähennykset

Hankintameno 31.12.

Kirjanpitoarvo 31.12.

86 092,57

-75 307,83

10 784,74

10 784,74

86 092,57

0,00

86 092,57

86 092,57

Valtion toimeksiantojen varat

Maakunnan kehittämisraha

Euroopan aluekehitysrahasto 2014-2020

Maakunta- ja soteuudistus / avustus

Valtion toimeksiantojen varat yhteensä

650 909,52

3 448 009,64

1 242 025,00

5 340 944,16

607 350,52

3 621 754,85

4 229 105,37

Liitetieto 24

Saamiset

Lyhytaikaiset

Saamiset valtiolta, ALV

Tulojäämät

Kelan korvaus työterveydenhuollosta

Maakunnan kehittämisraha

EU-tuet ja avustukset

VM, valtiontuki/maakuntauudistus

Muut projektien saamiset

Muut saamiset

Menoennakot

Saamiset yhteensä

31 423,57

8 657,40

44 207,44

129 969,66

292 008,63

9 530,84

2 079,59

11 814,25

529 691,38

17 842,24

8 394,00

68 517,00

151 854,30

9 216,84

2 169,14

9 174,37

267 167,89

Liitetieto 23

Saamiset jäsenkunnilta ja jäsenkuntien konserneihin

kuuluvilta yhteisöiltä (sisältyvät yllä lueteltuihin saamisiin)

Lyhytaikaiset

Jäsenkunnilta

Muut saamiset, tulojäämät

Siirtosaamiset, ennakkomenot

Jäsenkunnilta yhteensä

9 530,84

0,00

9 530,84

7 232,84

0,00

7 232,84

Jäsenkuntien konserneihin kuuluvilta yhteisöiltä

Muut saamiset, tulojäämät

Jäsenkuntien konserneihin kuuluvilta yhteisöiltä yht.

0,00

0,00

0,00

0,00

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot **2017** **2016**

Liitetieto 25

Oman pääoman erittely

Peruspääoma 1.1.	87 909,27	87 909,27
Peruspääoma 31.12.	87 909,27	87 909,27
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	602 127,25	604 845,20
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	602 127,25	604 845,20
Tilikauden yli/alijäämä	-50 947,88	-2 717,95
Oma pääoma yhteensä	639 088,64	690 036,52

Peruspääoman jakautuminen jäsenkuntien kesken

Eri liite nro 1

Liitetieto 30

Velat jäsenkunnille ja jäsenkuntien konserneihin kuuluville yhteisöille

Lyhytaikaiset

Jäsenkunnille

Siirtovelat	2 206,91	25 158,00
Ostovelat	6 493,36	0,00
Jäsenkunnille yhteensä	8 700,27	25 158,00

Jäsenkuntien konserneihin kuuluville yhteisöille

Siirtovelat	145 714,27	9 866,66
Ostovelat	14 679,40	5 510,20
Jäsenkuntien konserneihin kuuluville yhteisöille yht.	160 393,67	15 376,86

Liitetieto 33

Siirtovelat

Lyhytaikaiset

Lomapalkkavelka sivukuluineen	298 071,77	290 360,97
Henkilösivukulut	31 713,17	32 457,99
Saadut ennakot	96 953,97	35 024,66
Muut menojaamät	153 016,92	12 424,50
Siirtovelat yhteensä	579 755,83	370 268,12

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 38

Leasingvastuut

Seuraavalla tilikaudella maksettavat	12 437,00	21 657,00
Myöhemmin maksettavat	260,00	12 697,00
Leasingvastuut yhteensä	12 697,00	34 354,00

Vuokravastuut

Seuraavalla tilikaudella maksettavat	127 086,00	126 078,00
Myöhemmin maksettavat	29 019,00	143 940,00
Vuokravastuut yhteensä	156 105,00	270 018,00

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 42

Henkilöstön lukumäärä

	31.12.2017	31.12.2016
Luottamushenkilöhallinto	1,0	1,0
Virasto / Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu	20,0	23,0
Hankkeet	10,0	10,0
Henkilöstö yhteensä	31,0	34,0
joista virka-, työ- tai perhevapaalla	0,0	3,0
joista määräaikaista	6,0	8,0

Liitetieto 44

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut

	2017	2016
Keskusta, Etelä-Savon piiri	1 677,33	1 278,40
Keskusta, Itä-Savon piiri	1 116,28	850,00
Kaakkois-Suomen Kokoomus ry	926,22	784,17
Kaakkois-Suomen Sosialidemokraatit ry	1 971,77	1 329,40
Perussuomalaiset, Etelä-Savon piiri	388,88	447,54
Kaakkois-Suomen Vasemmistoliitto	34,00	
Kaakkois-Suomen Vihreät ry	328,10	85,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	6 442,58	4 774,51

Liitetieto 45

Tilintarkastajan palkkiot

	2 017	2 016
Oy Auditor Ab / BDO Auditor oy		
Lakisääteinen tilintarkastus	3 128,50	2 415,12
Hanketarkastukset	1 192,00	2 473,76
Muut palkkiot	500,00	
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	4 820,50	4 888,88

Mikkeli 21.1.2018

Jutta Kiiskinen

TASEEN LIITETIEDOT 2017 / LIITE 1

OSUUKSET PERUSPÄÄOMAAN 31.12.2017

Kunta	Veroäyrit -94 1000 kpl	Osuus perus- pääomaan €	Osuus %
Enonkoski	92 483	959,24	1,0912
Heinävesi	240 837	2 497,98	2,8415
Hirvensalmi	114 616	1 188,81	1,3523
Joroinen	287 012	2 976,91	3,3863
Juva	375 888	3 898,74	4,4350
Kangasniemi	301 383	3 125,97	3,5559
Mikkeli	2 800 776	29 049,85	33,0453
Mäntyharju	363 473	3 769,97	4,2885
Pertunmaa	97 544	1 011,73	1,1509
Pieksämäki	1 169 118	12 126,18	13,7940
Puumala	154 044	1 597,76	1,8175
Rantasalmi	209 377	2 171,67	2,4704
Savonlinna	2 095 441	21 734,07	24,7233
Sulkava	173 582	1 800,41	2,0480
YHTEENSÄ	8 475 574	87 909,27	100,00

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUS

Mikkelissä 19.2.2018

Maakuntahallitus

Jukka Oksanen

Elina Hämäläinen

Matti Oksanen

Matti Oksanen

Henri Oksanen

Henri Oksanen

Puula Kähkönen

Teuvo Kähkönen

Pertti S. Järvi

Pertti S. Järvi

Pertti S. Järvi

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Mikkelissä 20/2 2018

BDO Audiator Oy
Aki Rusanen JHT, HT

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA

1.	Kassakirja	Sidottuna paperilla
2.	Päiväkirja	Sähköinen tallennus (kahdella tallennusmedialla)
3.	Pääkirja	Sähköinen tallennus (kahdella tallennusmedialla)
4.	Tasekirja	Sidottuna paperilla
5.	Ostolaskujen toimittajaluettelo	Sähköinen tallennus (kahdella tallennusmedialla)
6.	Ostolaskupäiväkirja	Sähköinen tallennus (kahdella tallennusmedialla)
7.	Palkkakortit	Paperilla
8.	Matkalaskupäiväkirja	Sähköinen tallennus (kahdella tallennusmedialla)
9.	Varmentavat asiakirjat	Sidottuna paperilla

LUETTELO TOSITELAJEISTA

Laji nro

10	Kassatositteet	000001 - 000522
15	Käteiskassa	015001 - 015019
20	Ostolaskujen maksut	020001 - 020142
33	Sähköiset ostolaskut	033001 - 034387
50	Palkat	050001 - 050029
60	Maakunnan kehittämisraha ja AIKO	060001 - 060017
70	EU/Rak.rah.2014-2020	070001 - 070121
80	Matkalaskut M2	080001 - 080035
99	Muistiotositteet	990001 - 990129

Maakuntaliiton toimielinten kokoonpanot 2017

LIITE 1

KUNTIEN EDUSTAJAINKOKOUS 14.8.2017

puheenjohtaja
I varapuheenjohtaja
sihteeri

Väänänen Jaakko
Seppälä Arto
Makkula Hanna, hallinto- ja kehitt.joht.

Mikkeli
Mikkeli
Etelä-Savon maakuntaliitto

varsinaiset jäsenet

varajäsenet

ENONKOSKI

Purhonen Petri

Muhonen Aki

HEINÄVESI

Happonen Aarno
Suhonen Maija

Hokka Mervi
Vauhkonen Anna

HIRVENSALMI

Mynttinen Maritta

Liukkonen Heikki

JOROINEN

Ihalainen Kimmo
Kansanoja Maija-Riitta
Toroi Jari

Leväinen Virva
Jaakkola Antero
Immonen Janne

JUVA

Hänninen Jaakko
Paunonen Reijo
Rautio Ari

Pasonen Timo
Huisko Johanna
Holm Tauno

KANGASNIEMI

Hokkanen Simo
Nykänen Tapani
Vornanen Tuula

Pietarinen Rauni
Tiusanen Hannu
Väisänen Tiina

MIKKELI

Ahonen Liisa
Barck Paavo
Hämäläinen Laura
Kakriainen Markku
Kauppinen Heli
Kauria Outi
Kuikka Seija
Kuitunen Soile
Lehkonen Raine
Marttinen Jussi
Miettinen Olli
Nykänen Heikki
Pekonen Petri
Pöntinen Minna
Salo-Oksa Armi
Seppälä Arto
Siitonen Mikko
Soininen Mali
Strengell Jarno
Taavitsainen Satu
Valtola Oskari
Vuori Juha

Ruotsalainen Pertti
Aholainen Markku
Pulliainen Liisa
Rouhiainen Risto
Kontulainen Nina
Olkkonen Kirsi
Harmoinen Taina
Vartiainen Jaana
Juhola Jatta
Heinänen Raimo
Aho Eero
Väänänen Jaakko
Pöyry Pekka
Hakala Kerttu
Maczulskij
Tullinen Hannu
Liikanen Veli
Hölttä Elina
Korhonen Tapani
Tissari Jenni
Oksman Juhani
Koivikko Jyrki

MÄNTYHARJU

Häkkänen Markku
Kuoksa Timo
Lamponen Markku

Hujanen Seppo
Hartonen Ari
Honkanen Ilpo

PERTUNMAA

Liukkonen Jari

Räisänen Annukka

	<i>varsinaiset jäsenet</i>	<i>varajäsenet</i>
PIEKSÄMÄKI	Ilmoniemi Mira Kivimäki Antti Leikas Tiia Nyrhinen Anne-Mari Perälä Anne-Maarit Rajapolvi Jari Rytkönen Pauli Sepponen Arto	Skyttä Heikki Kovanen Anna-Maria Majamäki Mika Klen Tapio Romo Kati Julkunen Raimo Salo Alpo Tenhunen Tuula
PUUMALA	Pasanen Unto	Korhonen Minna
RANTASALMI	Kokkonen Auvo Sistonen Eero	Kärkkäinen Tuula Lappalainen Esa
SAVONLINNA	Backman Anja Hirvonen Teemu Koskela Jouni Lundenius Matti Mikkonen Anna-Kristiina Mustonen Merja Okabe-Silvasti Chieko Ora Ari Puustinen Veikko Sairanen Lea Torikka Kirsi Uimonen Anna-Liisa Valkonen Esa Wuorinen Jarkko Österlund Olli	Stenberg Eija Sironen Olli Puustinen Hanne Kosonen Seppo Laamanen Heli Kosonen Lauri Strandén Tiina Turunen Pekka Turunen Kaj Puputti Seija Tynkkynen Jonne Metsälä Sanna Koponen Jussi Pennanen Erkki Mielikäinen Esko
SULKAVA	Auvinen Hannu Nokelainen Sirpa	Partanen Lasse Partanen Ari

KUNTIEN EDUSTAJAINKOKOUKSEN SUHTEELLISTEN VAALIEN VAALILAUTAKUNTA 14.8.2017

<i>jäsenet</i>	<i>varajäsenet</i>
Sairanen Lea, Savonlinna, <i>puheenjohtaja</i> Backman Anja, Savonlinna, <i>varapuheenjoht.</i> Auvinen Hannu, Sulkava	Hokkanen Simo, Kangasniemi Rautio Ari, Juva Hämäläinen Laura, Mikkeli

sihteeri

Makkula Hanna, hallinto- ja kehitt.joht.
Etelä-Savon maakuntaliitto

MAAKUNTAVALTUUSTO 2013 - 24.9.2017

puheenjohtaja
I varapuheenjohtaja
II varapuheenjohtaja
sihteeri

Häkkänen Antti
Kakriainen Markku
Hokkanen Mikko
Hahl-Weckström Anita,
vs. hallinto- ja kehittämisjohtaja
Makkula Hanna, hallinto- ja kehitt.joht.

Mäntyharju
Mikkeli
Kangasniemi
Etelä-Savon maakuntaliitto -31.7.
Etelä-Savon maakuntaliitto 1.8.-

varsinaiset jäsenet

varajäsenet

ENONKOSKI

Loikkanen Timo

Kautonen Tuomo

HEINÄVESI

Paatero Ilkka
Vauhkonen Anna

Laukkanen Leena
Suhonen Maija-Liisa

HIRVENSALMI

Väisänen Seija

Lindgren Ahti

JOROINEN

Intke Juha
Kansanoja Maija-Riitta
Toroi Jari

Leväinen Saara
Jaakkola Antero
Leväinen Virva

JUVA

Hänninen Jaakko
Rautio Ari
Rossi Matti

Hänninen Elisa
Holm Tauno
Luukkonen Eija

KANGASNIEMI

Harjula Kimmo
Hokkanen Mikko
Tulla Matti

Leskinen Pekka
Kaija Koskinen
Marttinen Helvi

MIKKELI

Ahonen Liisa
Berndt Rauni
Huoponen Marianne
Hämäläinen Marja -19.12.16
Hölttä Elina
Kakriainen Markku
Kauria Outi
Kivinen Harri
Korhola Anne 19.12.16-
Korhonen Seija
Liikanen Veli
Nepponen Olli
Nieminen Kalle
Piispa Matti
Pöyry Jukka
Salo-Oksa Armi
Seppälä Arto
Taavitsainen Satu
Toivakka Lenita
Toivonen Hannu
Turkia Markku
Ukkonen Osmo
Ylönen Päivi

Rantalainen Erkki
Siitonen Mikko
Hokkanen Marita
Siitari Markku -19.12.16
Koivikko Jyrki
Väänänen Jaakko
Kauppi Marja
Himanen Vesa
Tissari Markku 19.12.16-
Strandman Jaana
Pöntinen Minna
Vuori Juha
Korhonen Tapani
Pöyry Pekka
Heinänen Raimo
Aho Eero
Lehkonen Raine
Vartiainen Jaana
Pulkinen Satu
Miettinen Mauri
Pyrhönen Heikki
Tullinen Hannu
Harmoinen Taina

MÄNTYHARJU

Hartonen-Pulkka Tanja
Häkkänen Antti
Pekkanen Leena
Leppä Jari

Mäntynen Jenny
Häkkänen Markku
Lantta Sari
Räisänen Annukka

PERTUNMAA

	<i>varsinaiset jäsenet</i>	<i>varajäsenet</i>
PIEKSÄMÄKI	Hämäläinen Raimo Huupponen Erkki Klen Tapio Kollanus Kaija Lappi Hannu Manninen Anja Manninen Marika Skyttä Heikki	Paltto Marjatta Salo Alpo Hirvonen Sanna Räsänen Jarna Häkkinen Heikki Lehvonen Johanna Kähkönen Marja-Liisa Laakso Mikko
PUUMALA	Pasanen Unto	Korhonen Minna
RANTASALMI	Hukkanen Marisa Kokkonen Auvo	Sistonen Eero Kärkkäinen Tuula
SAVONLINNA	Härkönen Riitta Kettunen Leena Koskela Jouni Kupiainen Aune Laukkanen Aate Mikkonen Anna-Kristiina Nousiainen Markku Nousiainen Pekka Rakkolainen Erkki Rauhansalo Kauko Seppänen Ulla Tiainen Teemu Vaarnamo Varpu Valkonen Esa Verho Kati	Juuti Pirkko Torikka Kirsi Riikonen Teuvo V. Uimonen Anna-Liisa Kokko Sampsa Makkonen Aila Linnamurto Jarmo -20.2. Sironen Olli 20.2.- Tuunainen Tommi Puustinen Veikko Piironen Eero Otranen-Silvennoinen Anne Silvennoinen Ari Condit Stephen Bilund Juha Lundenius Matti
SULKAVA	Auvinen Hannu Nokelainen Sirpa	Partanen Lasse Partanen Ari

MAAKUNTAVALTUUSTON VAALILAUTAKUNTA 2013 - 24.9.2017

	<i>jäsenet</i>	<i>varajäsenet</i>
<i>sihteeri</i> Hahl-Weckström Anita, vs. hallinto- ja kehittämisjohtaja Etelä-Savon maakuntaliitto -31.7. Makkula Hanna, hallinto- ja kehittämisjohtaja Etelä-Savon maakuntaliitto 1.8.-	Kauria Outi, Mikkeli, <i>puheenjohtaja</i> Turkia Markku, Mikkeli, <i>varapuheenjoht.</i> Paatero Ilkka, Heinävesi	Hukkanen Marisa, Rantasalmi Huupponen Erkki, Pieksämäki Skyttä Heikki, Pieksämäki

MAAKUNTAVALTUUSTO 2017 - 2019

puheenjohtaja
I varapuheenjohtaja
II varapuheenjohtaja
sihteeri

Taavitsainen Satu
 Kakriainen Markku
 Valtola Oskari
 Makkula Hanna, hallinto- ja kehitt.joht.

Mikkeli
 Mikkeli
 Mikkeli
 Etelä-Savon maakuntaliitto

varsinaiset jäsenet

varajäsenet

ENONKOSKI

Purhonen Petri

Turunen Kari

HEINÄVESI

Happonen Aarno
 Suhonen Maija

Hokka Mervi
 Vauhkonen Anna

HIRVENSALMI

Mynttinen Maritta

Liukkonen Heikki

JOROINEN

Ihalainen Kimmo
 Kansanoja Maija-Riitta
 Toroi Jari

Levänen Virva
 Jaakkola Antero
 Immonen Janne

JUVA

Hänninen Elisa
 Paunonen Reijo
 Rautio Ari

Pasonen Timo
 Huisko Johanna
 Holm Tauno

KANGASNIEMI

Hokkanen Simo
 Kuusjärvi Markku
 Nykänen Tapani

Pietarinen Rauni
 Vornanen Tuula
 Tiusanen Hannu

MIKKELI

Ahonen Liisa
 Barck Paavo
 Hämäläinen Laura
 Kakriainen Markku
 Kauppinen Heli
 Kauria Outi
 Kuikka Seija
 Kuitunen Soile
 Lehtonen Raine
 Marttinen Jussi
 Miettinen Olli
 Nykänen Heikki
 Pekonen Petri
 Pöntinen Minna
 Salo-Oksa Armi
 Seppälä Arto
 Siitonen Mikko
 Soininen Mali
 Strengell Jarno
 Taavitsainen Satu
 Valtola Oskari
 Vuori Juha

Ruotsalainen Pertti
 Hokkanen Marita
 Pulliainen Liisa
 Rouhiainen Risto
 Jussi-Pekka Nina
 Olkkonen Kirsi
 Harmoinen Tiina
 Vartiainen Jaana
 Juhola Jatta
 Heinänen Raimo
 Aho Eero
 Väänänen Jaakko
 Pöyry Pekka
 Hakala Kerttu
 Maczulskij Toni
 Tullinen Hannu
 Liikanen Veli
 Hölttä Elina
 Korhonen Tapani
 Tissari Jenni
 Oksman Juhani
 Koivikko Jyrki

MÄNTYHARJU

Häkkänen Markku
 Hämäläinen Birgit
 Pekkanen Leena

Hujanen Seppo
 Hartonen Ari
 Mäenpää Eveliina

PERTUNMAA

Liukkonen Jari

Räisänen Annukka

	<i>varsinaiset jäsenet</i>	<i>varajäsenet</i>
PIEKSÄMÄKI	Ilmoniemi Mira Kivimäki Antti Leikas Tiia Nyrhinen Anne-Mari Perälä Anne-Maarit Rajapolvi Jari Rytönen Pauli Sepponen Arto	Skyttä Heikki Leskinen Jaana Majamäki Mika Klen Tapio Romo Kati Julkunen Raimo Salo Alpo Tenhunen Tuula
PUUMALA	Pasanen Unto	Korhonen Minna
RANTASALMI	Aho Riikka Kokkonen Auvo	Sistonen Eero Kärkkäinen Tuula
SAVONLINNA	Backman Anja Hirvonen Teemu Koskela Jouni Lundenius Matti Mikkonen Anna-Kristiina Mustonen Merja Okabe-Silvasti Cheiko Ora Ari Puustinen Veikko Sairanen Lea Torikka Kirsi Uimonen Anna-Liisa Valkonen Esa Wuorinen Jarkko Österlund Olli	Stenberg Eija Sironen Olli Puustinen Hanne Kosonen Seppo Laamanen Heli Kosonen Lauri Strandén Tiina Turunen Pekka Turunen Kaj Puputti Seija Tynkkynen Jonne Metsälä Sanna Koponen Jussi Pennanen Erkki Mielikäinen Esko
SULKAVA	Auvinen Hannu Nokelainen Sirpa	Partanen Lasse Partanen Ari

MAAKUNTAVALTUUSTON VAALILAUTAKUNTA 2017 - 2019

	<i>jäsenet</i>	<i>varajäsenet</i>
<i>sihteeri</i> Makkula Hanna, hallinto- ja kehittämisjohtaja Etelä-Savon maakuntaliitto	Kauria Outi, Mikkeli, <i>puheenjohtaja</i> Strengell Jarno, Mikkeli, <i>varapuheenjoht.</i> Ilmoniemi Mira, Pieksämäki	Aho Riikka, Rantasalmi Mikkonen Anna-Kristiina, Savonlinna Hokkanen Simo, Kangasniemi

MAAKUNTAHALLITUS 2013 - 24.9.2017

<i>puheenjohtaja</i>	Wuorinen Jarkko	Savonlinna	
<i>I varapuheenjohtaja</i>	Hirvonen Teemu	Savonlinna	
<i>II varapuheenjohtaja</i>	Selenius Pekka	Mikkeli	
<i>esittelijä</i>	Mäkinen Pentti, maakuntajohtaja	Etelä-Savon maakuntaliitto	
<i>sihteeri</i>	Hahl-Weckström Anita, vs. hallinto- ja kehittämisjohtaja	Etelä-Savon maakuntaliitto	-31.7.
	Makkula Hanna, hallinto- ja kehitt.joht.	Etelä-Savon maakuntaliitto	1.8.-

varsinaiset jäsenet

Hartonen-Pulkka Tanja, Mäntyharju
Hirvonen Teemu, Savonlinna
Hukkanen Marisa, Rantasalmi
Huoponen Marianne, Mikkeli
Lahikainen Markku, Mikkeli
Lundenius Matti, Savonlinna
Olkkonen Kirsi, Mikkeli
Otranen-Silvennoinen Anne, Savonlinna
Salo Terttu, Pieksämäki
Selenius Pekka, Mikkeli
Tulla Matti, Kangasniemi
Viljakainen Kaija, Pieksämäki
Wuorinen Jarkko, Savonlinna

varajäsenet

Virtanen Outi, aluesihteeri, Pertunmaa
Kärkkäinen Tuula, Rantasalmi
Sistonen Eero, Rantasalmi
Ahola Nita, Mikkeli
Himanan Markku, Mikkeli
Leskinen Pekka, Kangasniemi
Kuikka Seija, Mikkeli
Leskinen Jaana, Pieksämäki
Kekäläinen Ari, Pieksämäki
Valtola Pirkko, Mikkeli
Honkanen Ilpo, Mäntyharju
Kekkonen Esko, Hirvensalmi
Uimonen Anna-Liisa, Savonlinna

MAAKUNTAHALLITUS 2017 - 2019

<i>puheenjohtaja</i>	Wuorinen Jarkko	Savonlinna
<i>I varapuheenjohtaja</i>	Selenius Pekka	Mikkeli
<i>II varapuheenjohtaja</i>	Hirvonen Teemu	Savonlinna
<i>sihteeri</i>	Makkula Hanna, hallinto- ja kehitt.joht.	Etelä-Savon maakuntaliitto
<i>esittelijä</i>	Mäkinen Pentti, maakuntajohtaja	Etelä-Savon maakuntaliitto
<i>esittelijä hankkeitten maksatuspäätösten oikaisuvaatimuksissa sekä tarkastus- raporteissa</i>	Makkula Hanna, hallinto- ja kehitt.joht.	Etelä-Savon maakuntaliitto
<i>esittelijä hankkeitten ns. jatkotoimissa eli rahoituksen takaisinperinnöissä</i>	Vauhkonen Jarmo, aluesuunnittelujoht.	Etelä-Savon maakuntaliitto

varsinaiset jäsenet

Auvinen Hannu, Sulkava
Hartonen-Pulkka Tanja, Mäntyharju

Hirvonen Teemu, Savonlinna
Hänninen Elisa, Juva
Kauhanen Matti, Pieksämäki
Kärkkäinen Tuula, Rantasalmi
Leskinen Ulla, Mikkeli
Liikanen Veli, Mikkeli
Ojala Kari, Mikkeli
Olkkonen Kirsi, Mikkeli
Sairanen Lea, Savonlinna
Selenius Pekka, Mikkeli
Wuorinen Jarkko, Savonlinna

varajäsenet

Laukkanen Kati, Enonkoski
Lahtinen Anne-Helena, Mikkeli -20.11
Virtanen Outi, Pertunmaa 20.11.-
Tiainen Teemu, Savonlinna
Nykänen Tapani, Kangasniemi
Liukkonen Heikki, Hirvensalmi
Huupponen Erkki, Pieksämäki
Vainio Hanne, Mikkeli
Leikas Tiia, Pieksämäki
Rahikainen Pirkko, Mikkeli
Pöyry Pekka, Mikkeli
Leskinen Jaana, Pieksämäki
Häkkänen Markku, Mäntyharju
Torikka Kirsi, Savonlinna

TARKASTUSLAUTAKUNTA 2013 - 24.9.2017

varsinaiset jäsenet

Paatero Ilkka, Heinävesi, *puheenjohtaja*
 Pekkanen Leena, Mäntyharju, *varapj.*
 Auvinen Hannu, Sulkava
 Himanen Vesa, Mikkeli
 Perälä Anne-Maarit, Pieksämäki

varajäsenet

Pietarinen Rauni, Kangasniemi
 Väänänen Jaakko, Mikkeli
 Auvinen Marketta, Puumala
 Parkkinen Jarmo, Pertunmaa
 Suomi Raili, Mäntyharju

sihteeri

Hämäläinen Tiina, hallintosihteeri
 Etelä-Savon maakuntaliitto

tilintarkastusyhteisö

Rusanen Aki, tilintarkastaja
 BDO Audiator Oy

TARKASTUSLAUTAKUNTA 2017 - 2019

varsinaiset jäsenet

Perälä Anne-Maarit, Pieksämäki, *pj.*
 Pekkanen Leena, Mäntyharju, *varapj.*
 Eklöf Antti, Rantasalmi
 Kuoksa Timo, Mäntyharju
 Ora Ari, Savonlinna

varajäsenet

Romo Kati, Pieksämäki
 Mäenpää Eveliina Mäntyharju
 Sistonen Eero, Rantasalmi
 Hartonen Ari, Mäntyharju
 Miettinen Olli, Mikkeli

sihteeri

Hämäläinen Tiina, hallintosihteeri
 Etelä-Savon maakuntaliitto

tilintarkastusyhteisö (tilikausi 2017-2018)

Rusanen Aki, tilintarkastaja
 BDO Audiator Oy

Maakuntaliiton edustajat eri toimielimissä ja tapahtumissa

Itä-Suomen neuvottelukunta 28.3.2017

	<i>edustajat</i>
<i>puheenjohtaja</i>	Wuorinen Jarkko, mh:n pj., Savonlinna
<i>esittelijä</i>	Mäkinen Pentti, maakuntajohtaja, Etelä-Savon maakuntaliitto
<i>sihteeri</i>	Leinonen Teppo, viestintä- ja yhteiskuntasuhdepäällikkö, Etelä-Savon maakuntaliitto
	Hirvonen Teemu, mh:n I vpj., Savonlinna
	Hokkanen Mikko, mv:n II vpj., Kangasniemi
	Häkkänen Antti, oikeusministeri, mv:n pj., Mäntyharju
	Leppä Jari, kansanedustaja, mv:n jäsen, Pertunmaa
	Kakriainen Markku, mv:n I vpj., Mikkeli
	Selenius Pekka, mh:n II vpj., Mikkeli
	Taavitsainen Satu, kansanedustaja, mv:n jäsen, Mikkeli
	Toivakka Lenita, kansanedustaja, mv:n jäsen, Mikkeli

Itä-Suomen maakuntien yhteistoiminta-alueen työvaliokunta 28.3.2017

	<i>jäsenet</i>
<i>puheenjohtaja</i>	Wuorinen Jarkko, mh:n pj., Savonlinna
<i>esittelijä</i>	Mäkinen Pentti, maakuntajohtaja, Etelä-Savon maakuntaliitto
<i>sihteeri</i>	Leinonen Teppo, viestintä- ja yhteiskuntasuhdepäällikkö, Etelä-Savon maakuntaliitto
	Hirvonen Teemu, mh:n I vpj., Savonlinna
	Selenius Pekka, mh:n II vpj., Mikkeli

Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkiston Säätiön valtuuskunta 2016 - 2018

<i>jäsen</i>	<i>varajäsen</i>
Pentti Mäkinen, maakuntajohtaja Etelä-Savon maakuntaliitto	Leinonen Teppo, viestintä- ja yhteiskuntasuhdepäällikkö Etelä-Savon maakuntaliitto

Parikkalan rajanylityspaikan kehittämisen seurantaryhmä

<i>jäsenet</i>	<i>varajäsen</i>
Mäkinen Pentti, maakuntajohtaja Etelä-Savon maakuntaliitto	Tantt Marko, kehittämisspäällikkö Etelä-Savon maakuntaliitto
Wuorinen Jarkko, mh:n pj. Savonlinna	

Alueellinen riistaneuvosto 1.8.2014 - 31.7.2017

jäsenet

Nepponen Olli, mv:n jäsen, Mikkeli
Poutamo Sanna, ympäristöpäällikkö, Etelä-Savon maakuntaliitto

Savon Säätiön hallitus 1.6.2017 - 31.5.2019

jäsenet

Häikiö Martti, professori, Mikkeli
Laukkanen Heikki, kunnallisneuvos, Juva
Leinonen Teppo, viestintä- ja yhteiskuntasuhdepäällikkö, Etelä-Savon maakuntaliitto

Itä-Suomen liikuntaneuvosto 2016 - 2019

jäsenet

Simoska Mervi, kunnanjohtaja, Juva
Lipsanen Heino, kunnanjohtaja, Etelä-Savon Liikunnan aluejohtaja, Mikkeli
Kauppinen Erkki, Tanhuvaaran urheiluopiston rehtori, Savonlinna
Mattila Marita, Mäntyharjun Virkistys ry, Mäntyharju

Itä- ja Pohjois-Suomen huippukokous 31.8. - 1.9.2017

osallistujat

Etelä-Savon maakuntahallitus

Maakuntahallituksen asettamat työryhmät

ETELÄ-SAVON MAAKUNNAN YHTEISTYÖRYHMÄ 19.6.2013 - 12.11.2017

<i>puheenjohtaja</i>	Hirvonen Teemu, Savonlinna	
<i>I varapuheenjohtaja</i>	Kilpinen Esko, Pertunmaa	
<i>II varapuheenjohtaja</i>	Pulliainen Juha, Etelä-Savon ELY-keskus	
<i>III varapuheenjohtaja</i>	Kallio Vesa, MTK Etelä-Savo	
<i>esittelijä</i>	Koskinen Riitta, aluekehitysjohtaja	Etelä-Savon maakuntaliitto
<i>varaesittelijä</i>	Makkula Hanna, aluekehityspääll. -31.7.	Etelä-Savon maakuntaliitto
<i>sihteeri</i>	Räihä Teemu, ohjelmapäällikkö -31.7.	Etelä-Savon maakuntaliitto
	Leppäkangas Outi, ohjelmapäällikkö 1.8.-	Etelä-Savon maakuntaliitto

Kuntaosapuoli

	<i>varsinaiset jäsenet</i>	<i>varajäsenet</i>
<i>Suomen Keskusta</i>	Kilpinen Esko, Pertunmaa Teittinen Pekka, Joroinen Uimonen Anna-Liisa, Savonlinna	Siiskonen Pirjo, Mikkeli Ylönen Päivi, Mikkeli Vauhkonen Anna, Heinävesi
<i>Kansallinen Kokoomus</i>	Häkkänen Markku, Mäntyharju Salo-Oksa Armi, Mikkeli	Puputti Seija, Savonlinna Myllys Ahti, Rantasalmi
<i>Perussuomalaiset</i>	Heinänen Raimo, Mikkeli	Kivinen Harri, Mikkeli
<i>Suomen Sosialidemokraattinen Puolue</i>	Hirvonen Teemu, Savonlinna Kärkkäinen Tuula, Rantasalmi Suovalkama Kirsi, Mikkeli	Kristiansson Olli-Pekka, Savonlinna Rytönen Pauli, Pieksämäki Huoponen Marianne, Mikkeli

Valtion viranomaiset

<i>Etelä-Savon ELY-keskus</i>	Häkkinen Pekka Pulliainen Juha Puurunen Maija	Aro Marja Pölönen Kalevi Tuulainen Ossi
<i>Pohjois-Savon ELY-keskus</i>	Muhonen Airi	Järvinen Timo
<i>Itä-Suomen aluehallintovirasto</i>	Ruuska Matti	Kohonen Kirsi
<i>Metsäkeskus Etelä-Savo</i>	Hämäläinen Tarja	Heikkilä Antti

Työmarkkina- ja elinkeinojärjestöt

<i>Etelä-Savon Yrittäjät</i>	Rasola Nina	Tynkkynen Heikki	
<i>Etelä-Savon kauppakamari</i>	Lipsanen Satu	Laine Raimo	-19.2.
		Karppanen Erkki	20.2.-
<i>MTK Etelä-Savo</i>	Kallio Vesa	Paajanen Juha	
<i>AKAVA/Etelä-Savon aluetoimikunta</i>	Sepponen Arto	Gustafsson-Pesonen Anne	-19.2.
	Mäkitalo Ari	Kontulainen Nina	20.2.-
<i>SAK/Etelä-Savon aluepalvelukeskus</i>	Kokkola Kari	Miettinen Ritva	
<i>STTK/Etelä-Savon aluetoimikunta</i>	Savolainen Kalevi	Pärnänen Marja-Liisa	-19.2.
		Rämö Kari	20.2.-

Asiantuntijat

Jurvelius Juha, <i>Etelä-Savon luonnonsuojelupiiri ry</i>	-20.6.2017
Kuisma, Miia, <i>Etelä-Savon luonnonsuojelupiiri ry</i>	21.6.2017-
Näätänen Esa, <i>Etelä-Savon Teknologiateollisuus Oy</i>	
Seila Heikki, <i>Teollisuuden ammattijärjestöt, puu- ja metalliteollisuus</i>	

ETELÄ-SAVON MAAKUNNAN YHTEISTYÖRYHMÄ 13.11.2017 - 31.12.2019

<i>puheenjohtaja</i>	Kuitunen Soile, Mikkeli	
<i>I varapuheenjohtaja</i>	Kilpinen Esko, Pertunmaa	
<i>II varapuheenjohtaja</i>	Pulliainen Juha	
<i>III varapuheenjohtaja</i>	Kokkola Kari	
<i>esittelijä</i>	Koskinen Riitta, aluekehitysjohtaja	Etelä-Savon maakuntaliitto
<i>varaesittelijä</i>	Gynther Heli, kehittämisspäälikkö	Etelä-Savon maakuntaliitto
<i>sihteeri</i>	Leppäkangas Outi, ohjelmapäällikkö	Etelä-Savon maakuntaliitto

varsinaiset jäsenet

varajäsenet

Kuntaosapuoli

<i>Suomen Keskusta</i>	Intke Juha, Joroinen Kilpinen Esko, Pertunmaa Metsälä Sanna, Savonlinna Mynttinen Maritta, Hirvensalmi	Tiusanen Juha, Kangasniemi Kauppi Marja, Mikkeli Korhonen Minna, Puumala Hänninen Jaakko, Juva
<i>Kansallinen Kokoomus</i>	Salo-Oksa Armi, Mikkeli	Myllys Ahti, Rantasalmi
<i>Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue</i>	Helander Karoliina, Savonlinna Kuitunen Soile, Mikkeli Wessman Mauri, Rantasalmi	Virtanen Hilka, Sulkava Orava Marita, Mikkeli Kokkonen Heino, Rantasalmi
<i>Vihreä liitto</i>	Heikkilä Pekka, Mikkeli	Pöntinen Minna, Mikkeli

Valtion viranomaiset

<i>Etelä-Savon ELY-keskus</i>	Häkkinen Pekka Pulliainen Juha Puurunen Maija	Aro Marja Pölönen Kalevi Tuulainen Ossi
<i>Pohjois-Savon ELY-keskus</i>	Huttunen Tommi	Järvinen Timo
<i>Itä-Suomen aluehallintovirasto</i>	Ruuska Matti	Kohonen Kirsi
<i>Metsäkeskus Etelä-Savo</i>	Hämäläinen Tarja	Heikkilä Antti

Työmarkkina- ja elinkeinojärjestöt

<i>Etelä-Savon Yrittäjät</i>	Rasola Nina	Tynkkynen Heikki
<i>Etelä-Savon kauppakamari</i>	Hämäläinen Heikki	Lipsanen Satu
<i>MTK Etelä-Savo</i>	Kallio Vesa	Paunonen Jouni
<i>AKAVA/Etelä-Savon aluetoimikunta</i>	Mäkitalo Ari	Jussi-Pekka Nina
<i>SAK/Etelä-Savon aluepalvelukeskus</i>	Kokkola Kari	Hakkarainen Sirpa
<i>STTK/Etelä-Savon aluetoimikunta</i>	Viljakainen Kaija	Savolainen Kalevi

Asiantuntijat

Häkkinen Maisa, *Etelä-Savon matkailuala*
 Kuisma, Miia, *Suomen Luonnonsuojeluliitto*
 Liukko Tuukka, *EK*
 Näätänen Esa, *Teknologiateollisuus Oy*
 Seila Heikki, *Teollisuusliitto ry (entinen Puuliitto)*

ETELÄ-SAVON MAAKUNNAN YHTEISTYÖRYHMÄN SIHTEERISTÖ (rakennerahastokausi 2014 - 2020)

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
sihteeri

Koskinen Riitta, aluekehitysjohtaja
Gynther Heli, kehittämispäällikkö
Leppäkangas Outi, ohjelmapäällikkö

Etelä-Savon maakuntaliitto
Etelä-Savon maakuntaliitto
Etelä-Savon maakuntaliitto

jäsenet

Etelä-Savon maakuntaliitto

Heimonen Tomi, kehittämispäällikkö
Kuva Jyrki, ohjelmapäällikkö
Pekkanen Eveliina, kehittämispäällikkö
Tanttu Marko, kehittämispäällikkö
Räihä Teemu, kehittämispäällikkö

Etelä-Savon ELY-keskus

Aro Marja
Komppa Kirsi
Kosunen Kirsi
Pekonen Esa
Pirskanen Pia
Pulliainen Juha
Rautio Jarkko
Säisä Katriina
Tuuliainen Ossi

Pohjois-Savon ELY-keskus

Järvinen Timo

Metsäkeskus Etelä-Savo

Heikkilä Antti

ETELÄ-SAVON KUNNALLISASIAIN TYÖRYHMÄ

<i>puheenjohtaja</i>	Ruhanen Seppo, Hirvensalmi
<i>varapuheenjohtaja</i>	Turunen Tapio, Pieksämäki
<i>esittelijä</i>	Hahl-Weckström Anita, vs. hallinto- ja kehittämisjoht., Etelä-Savon maakuntaliitto-31.7. Makkula Hanna, hallinto- ja kehittämisjohtaja, Etelä-Savon maakuntaliitto 1.8.-
<i>sihteeri</i>	Leinonen Teppo, viestintä- ja yhteiskuntasuhdepäällikkö, E-Savon maakuntaliitto

jäsenet

Etelä-Savon kuntien edustajat

<i>Enonkoski</i>	Kuuramaa Kari
<i>Heinävesi</i>	Kaasonen Maarika
<i>Hirvensalmi</i>	Ruhanen Seppo
<i>Joroinen</i>	Hänninen Joonas
<i>Juva</i>	Simoska Mervii
<i>Kangasniemi</i>	Nylund Risto
<i>Mikkeli</i>	Halonen Timo
<i>Mäntyharju</i>	Ollikainen Jukka
<i>Pertunmaa</i>	Torniaainen Juha
<i>Pieksämäki</i>	Turunen Tapio
<i>Puumala</i>	Hilden Matias
<i>Rantasalmi</i>	Järvenpää Kristiina
<i>Savonlinna</i>	Laine Janne
<i>Sulkava</i>	Järvenpää Juho

Maakuntahallituksen edustajat

Wuorinen Jarkko, mh:n pj.
Hirvonen Teemu, mh:n I vpj.
Selenius Pekka, mh:n II vpj.

läsnäolo- ja puheoikeus/Etelä-Savon maakuntaliitto:

Korhonen Maija, maakuntaudistuksen projektipäällikkö
Koskinen Riitta, aluekehitysjohtaja
Mäkinen Pentti, maakuntajohtaja
Vauhkonen Jarmo, aluesuunnittelujohtaja

ETELÄ-SAVON MAAKUNTALIITON YHTEISTOIMINTAELIN 2017 - 2019

Työnantajapuolen edustajat

<i>varapuheenjohtaja</i>	Wuorinen Jarkko, mh:n pj. Hirvonen Teemu, mh:n II vpj. Selenius Pekka, mh:n I vpj. Mäkinen Pentti, maakuntajohtaja
<i>esittelijä</i>	Hahl-Weckström Anita, vs. hallinto- ja kehittämisjohtaja -31.7. Makkula Hanna, hallinto- ja kehittämisjohtaja 1.8.-

Ammattijärjestöjen edustajat

<i>puheenjohtaja</i>	Kiiskinen Jutta, JYTY 21.6.- Kovanen Kirsi, työsuojeluvaltuutettu 1.9.-31.12. Pekkanen Eveliina, Akava-JS
<i>sihteeri</i>	Torniaainen Riitta, JHL, työsuojeluvaltuutettu -31.8. Tanttu Marko, Akava TS 21.6.- Hämäläinen Tiina, hallintos sihteeri

Etelä-Savon maakuntaudistuksen esivalmisteluorganisaatio

Maakuntaudistuksen ohjausryhmä

<i>puheenjohtaja</i>	Wuorinen Jarkko, mh:n pj., Etelä-Savon maakuntaliitto
<i>I varapuheenjohtaja</i>	Hirvonen Teemu, mh:n II vpj., Etelä-Savon maakuntaliitto
<i>II varapuheenjohtaja</i>	Selenius Pekka, mh:n I vpj., Etelä-Savon maakuntaliitto
<i>esittelijä</i>	Mäkinen Pentti, maakuntajohtaja, Etelä-Savon maakuntaliitto
<i>sihteeri</i>	Hahl-Weckström Anita, s. hallinto- ja kehittämisjohtaja, Etelä-Savon maakuntaliitto-31.7.
	Makkula Hanna, hallinto- ja kehittämisjohtaja, Etelä-Savon maakuntaliitto 1.8.-
<i>ohjausryhmän tiedottaja</i>	Leinonen Teppo, viestintä- ja yhteiskuntasuhtepäällikkö, Etelä-Savon maakuntaliitto
	Maija Korhonen, maakuntaudistuksen projektipäällikkö, Etelä-Savon maakuntaliitto

	<i>jäsenet</i>	<i>varajäsenet</i>
<i>Etelä-Savon maakuntaliitto</i>	Hirvonen Teemu Selenius Pekka Wuorinen Jarkko	
<i>Enonkosken kunta</i>	Nurmio Tauno Niiranen Lauri	Purhonen Petri Laitinen Marja
<i>Hirvensalmen kunta</i>	Kekkonen Esko Liukkonen Heikki	Hölttä Pepe Mynttinen Maritta
<i>Juvan kunta</i>	Hänninen Jaakko Hänninen Elisa	Holm Tauno Rautio Ari
<i>Kangasniemen kunta</i>	Nykänen Tapani Vehmala Tommi	
<i>Mikkelin kaupunki</i>	Aholainen Markku Kuikka Seija	Kuitunen Soile Koivikko Jyrki
<i>Mäntyharjun kunta</i>	Pekkanen Leena Häkkänen Markku	
<i>Pertunmaan kunta</i>	Räisänen Annukka Liukkonen Jari	Lehtinen Ahti Pekkonen Jouni
<i>Pieksämäen kaupunki</i>	Sepponen Arto Leskinen Jaana	
<i>Puumalan kunta</i>	Pasanen Unto Kautonen Harri	
<i>Rantasalmen kunta</i>	Tiainen Juho Sistonen Eero	Kokkonen Auvo Kärkkäinen Tuula
<i>Savonlinnan kaupunki</i>	Härkönen Reima Mikkonen Anna-Kristiina	Parkkinen Matti-Pekka Kokko Sampsa
<i>Sulkavan kunta</i>	Ralli Kaisa Auvinen Hannu	Virtanen Hilikka Reponen Sanna
<i>Etelä-Savon ELY/elinkeino</i>	Pulliainen Juha	Puurunen Maija
<i>Etelä-Savon ELY/ympäristö</i>	Häkkinen Pekka	Korhonen Eero
<i>Pohjois-Savon ELY/liikenne</i>	Muhonen Airi	Juppi Mirko
<i>Etelä-Savon TE-toimisto</i>	Rytkönen Sirkka	Malinen-Parkkinen Ritva
<i>Etelä-Savon pelastuslaitos</i>	Loikkanen Tuomas	
<i>Itä-Suomen aluehallintovirasto</i>	Toivola Vesa	Kääriäinen Tuula
<i>Mikkelin seudun maaseututoimi</i>	Siitari Keijo	Miettinen Olli
<i>Itä-Savon maaseututoimi</i>	Tarkkio Katariina	
<i>Mikkelin seudullinen ympäristötoimi</i>	Pekonen Petri	Pöyry Raili
<i>Rantasalmen yhteistoiminta-alue (maas)</i>	Leväinen Sirpa	
<i>Keski-Savon ympäristölautakunta</i>	Kauhanen Matti	Kietäväinen Mauri

	<i>jäsenet</i>	<i>varajäsenet</i>
<i>Essote</i>	Kietäväinen Aira	
<i>Sosteri</i>	Seppälä Arto	
	Nousiainen Pekka	
	Silvennoinen Ari	
<i>Vaalijala ky</i>	Virta Leila	
	Koljonen Veijo	
	Manninen Anja	
<i>Itä-Savon shp ympäristöterveys</i>	Ralli Kaisa	
<i>Kaakkois-Suomen Kokoomus</i>	Ora Ari	Valtola Oskari
<i>SDP Kaakkois-Suomi</i>	Koskenranta Sanna	Hirvonen Teemu
<i>Suomen Keskusta Etelä-Savo</i>	Olkonen Kirsi	Suomalainen Tuukka
<i>Vihreä Liitto</i>	Majamäki Miika	
<i>Vasemmistoliitto</i>	Valkonen Esa	Koponen Jussi
<i>Perussuomalaiset</i>	Marttinen Jussi	Kosonen Seppo
<i>Suomen Kristillisdemokraatit</i>	Koskela Jouni	Ahonen Liisa
<i>JUKO</i>	Panula-Ontto-Suuronen Anni	Torniainen Sari
	Hintikainen Sini	Kilpeläinen Pekka
<i>Pardia</i>	Nokkonen Maija	Heinonen Jaakko
	Toijonen Merja	Laamanen Hannu
<i>JYTY</i>	Kuusjärvi Sari	Kalla Harri
<i>JHL</i>	Hakkarainen Sirpa	Rautiainen Sari
<i>SUPER</i>	Rautpalo Tiia	Loikkanen Tarja
<i>TEHY</i>	Savolainen Kalevi	Kuitunen Anna

Maakuntaudistuksen laajennettu johtoryhmä

<i>puheenjohtaja</i>	Mäkinen Pentti, maakuntajohtaja, Etelä-Savon maakuntaliitto
<i>I varapuheenjohtaja</i>	Häkkinen Pekka, Etelä-Savon ELY-keskus
<i>esittelijä, sihteeri</i>	Hahl-Weckström Anita, vs. hallinto- ja kehittämisjohtaja, Etelä-Savon maakuntaliitto -31.7.
	Makkula Hanna, hallinto- ja kehittämisjohtaja, Etelä-Savon maakuntaliitto 1.8.-
<i>viestintävastaava</i>	Leinonen Teppo, viestintä- ja yhteiskuntasuhtepääll., Etelä-Savon maakuntaliitto

	<i>jäsenet</i>
<i>Etelä-Savon maakuntaliitto</i>	Koskinen Riitta, aluekehitysjohtaja
<i>Mikkelin seutu</i>	Mäkinen Pentti, maakuntajohtaja
	Ollikainen Jukka
<i>Pieksämäen seutu</i>	Halonen Timo
	Simoska Mervi
<i>Savonlinnan seutu</i>	Turunen Tapio
	Järvenpää Kristiina
<i>Etelä-Savon ELY-keskus</i>	Laine Janne
	Häkkinen Pekka
<i>Etelä-Savon pelastuslaitos</i>	Puurunen Maija
<i>Etelä-Savon TE-toimisto</i>	Lokka Seppo
<i>Essote</i>	Rytönen Sirkka
	Kortelainen Risto
<i>Sosteri</i>	Vihanto Merja
	Peitsaro Panu
<i>Vaalijala ky</i>	Pesonen Saara
	Jokinen Ilkka

Maakuntauudistuksen työryhmät

Sosiaali- ja terveysterveyst

Alueiden kehittäminen

Alueiden käyttö

Kasvupalvelut

Maatalous

Pelastustoimi

Ympäristöterveydenhuolto

Henkilöstö

ICT

Poliittinen neuvottelukunta

Tilahallintoryhmä

Talousryhmä

Viestintäryhmä

Maakuntaliiton henkilökunta 1.1.-31.12.2017

LIITE 5

VAKINAISET VIRKASUHTEISET

Koskinen Riitta FK, aluekehitysohjaaja	Mäkinen Pentti OTK, maakuntajohtaja	Vauhkonen Jarmo DI, aluesuunnittelujohtaja
Makkula Hanna YTM, FM, vs. hallinto- ja kehittämisohtaja 23.2.-16.4.17 hallinto- ja kehittämisohtaja 1.8.17-	Simoska Mervi HTM, hallinto- ja kehittämisohtaja - virkavapaa 28.9.16-31.3.17 - työsuhde päättyi 31.3.17	

TYÖSOPIMUSSUHTEISET

Gynther Heli YTM, kehittämispäällikkö	Laakso Tuomo 27.3.17- tradenomi, järjestelmäpäällikkö	Poutamo Sanna MMK, ympäristöpäällikkö
Heimonen Tomi KTT, kehittämispäällikkö	Laitinen Marjut tradenomi, maksatusasiantuntija	Repo Raili rakennuspiirtäjä, perushoitaja, tiedonhallinnan asiantuntija
Huttunen Vesa -12.2.17 tradenomi, järjestelmäpäällikkö	Leinonen Teppo YTM, viestintä- ja yhteiskuntasuhdepäällikkö	Räihä Teemu FM, kehittämispäällikkö 1.9.17-
Hämäläinen Tiina tradenomi, hallintosihteeri	Leppäkangas Outi HTM, ohjelmapäällikkö - perhevapaa 24.4.15-31.7.17	Salo Aino FM, maakuntajohtajan sihteeri - perhevapaa 10.5.16-30.9.17 - 80 % työaika 1.10.17-28.2.18
Keinänen Arja tradenomi, maksatusasiantuntija - 60 % työaika 1.1.17-	Makkula Hanna YTM, FM, aluekehityspäällikkö 1.1.-22.2.17, 17.4.-31.7.17	Tanttu Marko FM, kehittämispäällikkö
Kiiskinen Jutta yo. merkonomi, talouspäällikkö	Nulpponen Janne ins./YAMK, kaavoituspäällikkö	Torniainen Riitta rakennuspiirtäjä, paikkatietokäsittelijä - 60 % työaika - työsuhde päättyi 31.8.17
Kokkonen Jaana tradenomi, tilastoasiantuntija	Pekkanen Eveliina YTM, kehittämispäällikkö	Valanta Tanja yo. merkonomi, lähihoitaja, hallintosihteeri
Kovanen Kirsi kotitalouskonsultti, virastoemäntä	Piispanen Kirsi-Maaria tradenomi (ylempi AMK), maksatusasiantuntija	
Kuva Jyrki HTM, ohjelmapäällikkö		

MÄÄRÄAIKAISET

Hahl-Weckström Anita HTM, MBA, vs. hallinto- ja kehittämisohtaja 15.8.16-31.7.17	Korhonen Maija 1.11.16-28.2.18 tekniikan lisenssiaatti, maakuntauudistuksen projektipäällikkö	Tähti Taru FM, koordinaattori 1.4.17-31.10.18 - 50 % työaika 1.4.17-31.10.17
Kautiainen Hanna 1.5.14-31.3.19 YTM, ennakointiasiantuntija	Räihä Teemu 24.4.15-30.6.17 FM, vs. ohjelmapäällikkö	Varho Anu-Anette 1.1.16-31.1.18 SIO, muotoilija, Suomi 100 koordinaattori
Kokkonen Anne 1.4.15-31.3.19 YM, ennakointiasiantuntija	Saahko Taina FM, vs. maakuntajohtajan sihteeri 9.5.16-30.9.17 maakuntauudistuksen projektikoordinaattori 1.10.17-14.1.18	

ETELÄ-SAVON
MAAKUNTALIITTO

ISBN 978-952-5932-48-5
ISSN 1455-2930

ETELÄ-SAVON
MAAKUNTALIITTO

ISBN 978-952-5932-48-5
ISSN 1455-2930